

DEUTÉRONOME

1 Mana me ne mejô Moïse a nga kobô Israël ase Jourdain yat fé ét , mfa'a ya Araba, ndôba'ane a Suph, za ne Paran, a Tophel, a Leban, a Hatséroth, a Di-Zahab. 2 Akôlô ya Horeb akui Kad s-Barn a zene ya nk le S ir a ne dulu ya melu aw m a da. 3 A nga bo na, mbu mew m menyini, ngon aw m a jia, m s ngon   nga tat , Moïse a nga kob  bone be Isra l aval ese ane Jehova a nga ve nye na, a ti eti be ;  yo n  te a b  ya Sihon nj  b te ya Beamor en, nnye a nga to Hesbon, a Og nj  b te ya Basan, nnye a nga to Ashtaroth mfa'a ya  dr i. 5 Moïse a nga tat  kate meti ne ma Jourdain yat, si ya Moab, a j  na, 6 Jehova Zambe wongan a nga kob  bia Horeb, a j  na, Mi tabeya nk le wu abime d'ayian : 7 K nela'an, mi t e dulu, a ke si mink le ya Beamor en, a v m ase a ne beb  val , mfa'a ya Araba, mfa'a ya si mink , a mfa'a ya nje'ese, a mfa'a ya sud, a mfa'a ya  wome ma , si ya Becanan en, a liban, akekui beta  s  ,  s   Euphrate. 8 Tama yenan, me tel ya si  te asu denan : nyi'an  te a nyo ne si Jehova a nga ti eti be so benan, mfa'a ya Abraham, Isaac, a Jacob, na, a ye ve be a mvo ne b te jap j'aye t ne be.

9 Ane me nga kob  mia melu mete, a j  na, Me se ngule ya be'e mia mamien  tam: 10 Jehova Zambe w nan a maneya f l  mia, tama yenan, den mi nto abui aval ane atet  ya y p. 11 Jehova Zambe ya be so benan, a f l '  mia abim mi ne di, mebime toyini, a botane mia, aval ane a nga ti eti mia ! 12 Mamien  tam me ne ngule ya jibi adite ya be mia, a mbe'e ya be mia, a nta ete w nan aya? 13 Nyo nane b t be ne  yeman a fek, a ba b t b'ayem, aval ane meyo ne menan me n , a m'aye tel  be minl  ya be mia. 14 Ane mi nga yalane ma, a j  na, Jam w'ate kob  bia, e ne bia mva  ya bo. 15 Nal  me nga nyo ne minl  mi b te ya meyo ne menan, mimfefek, a ba b t b'ayem, a tel  be minl  ya be mia, biveta ya betoyini, a bivet ya mintet, a bivet ya bemew m metan, a bivete ya mew m, nal  fe bej o , aval ane meyo ne menan me n . 16 Eyo n  te fe me nga tu'a j  betyi'i mej  benane na, Mi v ' l '  mej  me ne za ne bobeny ne benan, a tyi'i z s  za ne m t ba monya , a ntabe  ne be nye. 17 Mi aye bo te sem  mingum mi b t  yo n mi atyi'i mej  ; mi aye w '  ba be ne ty tyo  a ba be ne anen avale da ; mi aye bo te ko asu m t wo  ; amu ntyi'ane mej   ne j me Zambe ; w na aj  d'aye da ne mia aya , mi aye zu de be ma, a ma m'aye w '  de. 18 Nal  me nga ti eti mia melu mete mam mese mi nga yiane bo.

19 Ane bi nga wulu a k l  Horeb, a tulane beta ang nd  fé ate ase mi nga yen, bi l te' zene si mink le ya Beamor en, aval ane Jehova Zambe wongan a nga ti eti bia; ane bi nga kui Kad s-Barn a. 20 Ane me nga j  mia na, Mi kuiya si mink le ya Beamor en, nje Jehova Zambe wongan a ve bia. 21 Tame yen, Jehova Zambe w   a tel ya si  te asu d   : k l '  si, nyo ne je, aval ane Jehova, Zambe be so b  , a nga j  wo; te ko wo , nal  fe te f ' ban. 22 Ane mi nga zu be ma, m t ase ya be mia, a j  na, Bi tame l me b t  su viangan, nde te b'aye fomb  bia si  te, a beta zu bia tyi ne ya zen bi ayiane l t  te, a minlame ya bi aye kui. 23 Ane me nga yene Jame ete mva ; nal  me nga nyo ne b t aw m a baba  be mia, ayo   se m t wua : 24 ane be nga k l  si, a ke si mink le  te, a kui fe mbi'ili ya Eschcol, a lo 

wô ôse. 25 Ane be nga nyoñe bibuma ya si éte mo map, a zu bie be bia, a zu fe bia tyiñ, a jô na, Si Jehova Zambe wongan a ve bia é ne mbamba si.

25 A kôsa bo nalé mi nga bo te kañese na, mi ke, ve ben atiñe Jehova Zambe wônan: 27 ane mi nga kobô fe menyiñ menda bindelé menan été, a jô na, Amu Jehova a nga siñe bia, nde a nga soo bia si ya Égypte na, a ver. bia mo Beamoréen, akômbô jiane bia. 28 Nne bi ake mfa'a mbé? Bobejañ, be maneya te'e bia minlem, a jô na, Bôte bete be ne anen a ayap a dañe bia; minlam mi ne anen a nlôñan alem akui yôp été: nalé fe na, bi maneya yene bone be Anakim wôé. 29 Eyoñ ete me nga jô mia na, Te wô'an angôndô, nalé fe te koane be woñ. 30 Jehova Zambe wônan a wulu mia ôsu, nnye ate a ye wosan ajô denan, aval ese a ne a nga bo ajô denan mfa'a ya Égypte mise menan me lô, 31 nalé fe fé été, vôm ô nga yen ane Jehova Zambe wôé a nga be'e wo, aval ane môt a be'e mone wé, zen ése mi nga ke, akekui mi nga kui vôme nyô. 32 A kôsa bo nalé, mfa'a ya jam ete mi mbe te bni Jehova Zambe wônan, 33 nnye a nga bo a wulu'u mia zen ôsu, a jeñe mia vôm ya telé menda bindelé menan, a to nduan été alu, a liti mia zen mi nga yiane ke, a to fe nkut été a môs.

34 Ane Jehova a nga wô'ô nobô ya mejô menan, ane a nga wô'ô abé, a kan ngana na, 35 M'abele fo'o na, te ke môte wua ya mbia miaé bôte nyina, a ye yen mbamba si ate, nyô me nga tiñeti na, m'aye ve beéso benan, 36 vengevenge ve Caleb mone Jephunné; nnye a e yene je; nnye m'aye ve si a nga tibi je a mebo, a bone bé, , amu a nga tôñe Jehova nya ntôñane. 37 Josué mone Nun, nyô a wô'ô tebe asu dôé, nnye a ye nyin été: va'a nye ngul nlem; amu nnye ate a ye liti Israël na, be nyoñe je. 30 Nde fe na minkeñelé mienan, mmie mi nga jô na, mi aye bo jôme ya nsa, a bone benan, be ne môse wu te bi ñyemane ya mvaé nga abé, mbe b'aye nytin été, a m'aye ve be je, a b'aye nyoñe je é bo jôme jap. 40 Ve mfa'a wônan, kôñela'an, té'ane dulu a je fé été zene ya Evele Mañ.

41 Eyoñ éte mi nga yalan a jô me na, Bi maneya bo Jehova abé, bi aye kôlô si a ke wosan, aval ese ane Jehova Zambe wongan a nga tiñeti bia. Ane mia môt ase a nga tiñeti biôm mewosan bié angenteñ, a bo ayo'o ya bet a ke si minkô. 42 Ane Jehova a na jô me na, , Jô'ô ba na, Te batan, nalé fe te wosan; amu me nji bo be mia; mi za bôlan asu besiñe benan. 43 Nalé me nga kobô mia, ver. mi nji vô'ôlô; ver. mi nga viane ben ntiñetane Jehova, a bo mebun, ve bet a ke si minkô. 44 Beamoréen, be nga to si minkôl éte, be nga vam be mia, a titane mia, aval ane mvôfôm é wô'ô bo, a bibi mia si Séir, akekui Horma. 45 Ane mi nga bulan a yôn asu Jehova; ver. jehova a nga bo te vô'ôlô tysiñe jenan, nga baé alo be mia. 46 Nalé mi nga ke tabe Kadès melu abui, aval ane tañe melu mi nga tabe valé é mbe.

2 Eyoñ ete bi nga kôñelan, a téé dulu dangan a ke fé été zene ya Evele Mañ, aval ane Jehova a nga kobô ma; ane bi nga tysiñelan nkôle Séir melu abui. 2 Ane Jehova a nga kobô ma, a jô na, 3 Mi maneya tysiñelan nkôle wu abim d'ayian : kôñela'an mi ke mfa'a ya nord. 4 O tiñeti'i fe bôte na, Mi aye lôt éwome ya bobenyoñe benan bone be Ésaü été, be to Séir; a b'aye ko mia woñ. Ajô te taba'ane fo'o ntye mfa'a wônan; 5 te wosane be; amu m'aye ke ve mia si

jap, te ke jôm, to abim abo si d'atibi ; amu me veya Ésaü nkôle Séir ô bo jôme jó. 6 Mi aye kuse bidi be be a moné, nde te mi aye di; a mi aye fe kus mendim be be a moné, nde te mi aye nyu. 7 Amu Jehova Zambe wôé a maneya botane wo ésaé ése ya mo môé; a yemeya dulu dô nga wulu ô nga wulu beta fé nyô ét : Jehova Zambe wôé a tabeya be wo mimbu mewôme menyine mi; ô nji je e jôm. 8 Nal  bi nga l t, a k l  be bobeja e bangan bone be Ésa , be to Séir, a so zene ya Araba ak l  Élath a Etsjon-Gu er.

Ane bi nga vit a l te zene ya fé ya Moab. 9 Ane Jehova a nga j  me na, Te so e Moab, nal  fe te wosane be bita ; amu m'aye ke ve wo si j  é bo j me j   ; amu me veya bone be Lot Ar a bo j me jap. 10 (Be mim be nga tabe t t  melu mvus, b t be ne anen, a abui, a ayap, aval ane Beanakim : 11 mbe fe b'ala ebane na be ne Berepha m, aval ane Beanakim ; ve b te ya Moab b'aloene be na, Be mim. 12 Behorien fe be nga tabe Séir melu mvus, ve bone be Ésa  be nga zu t n  be; ane be nga jiane be asu dap, a tabe t to jap; aval ane Isra l a nga bo si a nga ny n, ny  Jehova a nga ve be.) 13 Eyo  ji k la'ane si, mi da e ôt n  Z red. Ane bi nga da  ôt n  Z red. 14 Melu bi nga so Kad s-Barn a, akekui bi nga mane da  ôt n  Z red, me mbe mimbu mew m mela a mwom; akekui ngume mia  b t ôse ya mewosan ô nga mane ja  minkan t t , aval ane Jehova a nga ti eti be. 15 Nal  fe na, wo ya Jehova ô nga to be ngame yat, mfa'a ya jiane be minkan t t , akekui be nga mane ja .

16 Nde a nga bo na, éyo  b t ya mewosan bese be nga mane ja  a wu nsamba b t t t , 17 Jehova a nga kob  ma, a j  na, 18 M se wu w'aye da  Ar,  wome ya Moab: 19 nde éyo  w'aye kui bon be Ammon beb , te so e be, nge wosane be; amu m'aye ke ve wo si ya bone be Ammon   bo si j  , amu me veya je bone be Lot   bo si jap. 20 (nje fe j'ala ebane na   ne si ya Berepha m: Beprepha m be nga tabe t t  melu mvus; ve beammonite b'aloene be na Bezamzummin, 21 b te bete be ne anen, a abui, a ayap, aval ane Beanekim; ve Jehova a nga jiane be asu dap; ane be nga zu t n  be, a tabe t to jap; 22 aval ane a nga bo aj  bone be Ésa , be to Séir, éyo  a nga jiane Behorien asu dap; ane be nga zu t n  be, a tabe t to jap azukui m se wu  bien. 23 Nal  fe Becaphorim, be nga so Captor, be nga jiane Beavvien, be nga to male mal akui Gaza, a tabe t to jap.) 24 K la'ane si mi t e dulu denan, a da  mbi'ili ya Arnon: tame yen, me veya Sihon mon Amor en, nj  b te ya Hesbon, a si j , mo mô  ; tat   ny  je, a wosane nye bita. 25 M se wu  w  m'aye tat  ve b t be to y p ese si ang nd  ya be wo a wo n  ya be wo, ba b'aye w 'otane f   ya be wo, a b'aye f ' ban, a tabe biy be amu aj  d  .

26 Ane me nga l m minl man mi k l  fé ya Ked moth a ke be Sihon nj  b te ya Hesbon mi bili mej  ya mvo' , a j  na, 27 Ka n e'se' na, me l te si j   t t : m'aye wulu mfaka mfaka, m'aye bo te yale mfa'a ya mbo nn m, to mfa'a ya mbo nga. 28 W'aye kuane me bidi a mon , nde m'aye di; a ve me mendim amu mon  nde te m'aye nyu: jame da, ka n e'se' na me l t t t  a mebo ; 29 aval ane bone be Ésa  be to Séir, a Beamobite be to Ar be nga bo ma ; akekui m'aye da e Jourdain a ke si Jehova Zambe wongan a ve bia. 30 Ve Sihon nj  b te ya Hesbon a nji ka n e na bi l te be nye; amu Jehova Zambe w   a nga bo nsisime w  ayet, a ve nleme w  ntip, nde te a ye ve nye mo mo , aval ane e ne m se wu. 31 Ane Jehova a nga j  me na, Tame yen, me tat ya ve Sihon a si j  asu d   : tat   ny  je, nde te j'aye bo j me j  . 32 Eyo  t t  Sihon ba be b te b e bese be nga k l  si a zu wosane bia Jahats. 33 Ane Jehova Zambe wongan a nga ve bia nye; ane bi nga b   nye, a bone b , a b te b e bese. 34 Eyo  t t  fe bi nga ny  minl me mi  mise a jian nl m ô mbe b te ne me , a fulane binga a ay me bon; bi nji ke li'i m t: 35 ve biy m mbie bi nga bi

mfa'a wongan, a fulane fe biôme bise bi nga sa minlam bi maneya nyoñ. 36 Ataté Aroër, nnye a ne mfôm mbi'ili ya Arnon, ataté fe nlam ô ne mbi'ili été, akekui Galaad, te ke nlam ô mbe nlôñane ôyape yôp ô nga kate bia; Jehova Zambe wongan a nga ve mise asu dangan; 37 ve ô nji kui bebé si ya bone be Ammon; mfa' ôsôé wua ya Jabbok ôse, a minlame ya si minkô, a vôme ase Jehova Zambe wongan a nga kame bia.

3 Eyoñ éte bi nga vit, a bete zene ya Basan: ane Og njô bôte ya Basan, ba be bôt bé bese, be nga kôlô si a zu wosane bia Édréi. 2 Ane Jehova a nga jô me na, Te ko nye woñ ; amu me veya nye, a bôte bé bese, a si jé , mo môé ; w'aye bo nye aval ane ô nga bo Sihon njô bôte ya Beammoréen, nyô a nga to Hesbon. 3 Nalé Jehova Zambe wongan a nga ve fe Or njô bôte ya Basan, a bôte bé bese, mo mangan: ane bi nga bôé nye akekui môt a nji fe beta li'i be nye. 4 Eyoñ éte fe bi nga nyoñe minlame mié mise; te ke nlam ô nga li'i ñwô bi nji nyoñe be be; minlam mewôm mesaman, afôla si se ya Argob, si se Og a nga jôô Basan. 5 Minlam mite mise mi mbe nlôñan ngu mi bili meka'a me ne ôyape yôp, a beta mimbé, a mimfeta'a ; nalé fe minlam mi mbe te mekak abui abui. 6 Ane bi nga jiane be ne meñ, aval ane bi nga bo Sihon njô bôte ya Hesbon, bi ji'an nlam ôse ô mbe bôt ne meñ, a fulane binga a ayôme bon. Ve biyem bise, a biôm bise bi nga sa minlam, mbie bi nga sa mfa'a wongan. 8 Melu mete bi nga nyoñe si éte mo bejô bôte ya Beamoréen bete bebaé be nga to Jourdain yat, ataté mbi'ili ya Arnon akekui nkôle Hermon 9 (Hermon ate Besidonien b'aloene na Sirion, a Beammoréen b'aloene na, Senir) ; 10 minlam mise ya nje'ese, a Galaad ase, a Basan ase, akekui Sacla a Édréi, minlamme ya si Og a nga jôô Basan. 11 (Amu Og njô bôte yaa Basan étam a nga li'i mfa'a mebuka'a ya ya Berephaiim ; tame yen, énoñe jé é mbe énon étyé ; ke é ne Rabbath ya bone be Ammon ? é to nté menyi'i me mo ébu, ndame ke menyi'i me mo menyin, aval ane anyi'i wo môt é né.)

12 Si éte nje bi nga nyoñ é bo jôme jangan melu mete : ane me nga ve Berubénite a be Begadite ataté Aroër, nnye a ne mfôme mbi'li ya Armon, a étune si minkôme ya Galaad, a minlame ya été : 13 me nga ve fe étun ayoñe Manassé étun é nga li'i Galaad, a Basan ase, si Og a nga jôô ; afôla si se ya Argob, e ne na, Basan ase. Nnye ate a lobane na, si Bephéraïm. 14 Jaïr mone Manassé a nga nyoñe afôla si se ya Argob, akekui nné Begueschurien a Bemaacathien, a yôle mie, si ya Basan éte, jôé dé ébiene na Havvoth-Jaïr, azukui môse wu.) 15 Ane me nga ve Makir Galaad. 16 Ane me nga ve Berébunite a Begadite ataté Galaad akekui mbi'ili ya Arnon, ézezañe ya mbi'ili, a éwome ya été, akekui ôsôé Jabbok, ñvie ô ne nné ya bone be Ammon ; 17 nalé fe Araba, a Jourdain a éwome ya été, ataté Kinnéreth akekui mañ me Araba, e ne na, Mañ me nku, minlumbu ya Pisga si mfa'a jôp d'atôô.

18 Ane me nga tiñeti mia melu mete , a jô na, Jehova Zambe wônan a maneya ve mia si nyô é bo jôme jenan : mia miñyôyo'o mise, dañane yat mi to nkômesane ya bita mise me bobenyoñ bone be Israël. 19 Ve binga benan, a ayôme bone denan, a biyeme bienan (m'ayeme na mi bili biyem abui) bi aye tabe minlam mienan me veya mia, 20 akekui Jehova a veya bobenyoñe benan awo'an, aval ane mia, a b'aye fe bi si Jehova Zambe wônan a ve be Jourdain yat : éyoñ éte mia môt ase a ye bulane si a nga nyoñ, nje me veya mia. 21 Ane me nga tiñeti fe Josué melu mete, a jô na, Mise

môé me yeneya mam mese Jehova Zambe wônan a boy a bejô bôte bete bebaé : aval ete Jehova a ye bo meyoñe mese mfa'a w'adañe yat. 22 Te koane me woñ ; amu Jehova Zambe wônan, nnye ate a wosan ajô denan.

23 Ane me nga ye'elane Jehova melu mete, a jô na, 24 A Tate Jehova, wo ô tatéya liti mbo ésaé wôé anene dôé, a wo wôé ô ne ngu : amu zambe mbé ane yôp étê nge si nyô, a ne ngule ya bo aval ane bisaé biôé bi né, nge aval ane beta mimboane miôé mi né ? 25 M'aye'elane wo ô kañese na, me dañe yat, a yen mbamba si a ne Jourdain yat, mbamba nkôl ate, a Liban. 26 Ve Jehova a nga yaa me amu ajô denan, a nji vô'ôlô ma ; ame Jehova a nga jô me na, Suku'u valé ; te beta kobô me ajô te. 27 Betek, ô ke abôbône Pisga, a bete mise môé mfa'a jôp d'adim, a mfa'a ya nord, a mfa'a ya sud, a mfa'a jôp d'atôô, a yen a mise môé : amu w'aye bo te dañe Jourdain nyô. 28 Ve ô tuka'a jô Josué, a yemete nye nlem, a ve nye ngu ; amu nnye ate a ye dañ mise me bôte ba, nnye fe a ye ve be na, be nyoñe si w'ayen, é bo ngape jap. 29 Nalé bi nga tabe mbi'ili étê, Beth-Peor a to bia ndôba'ane yat.

4 A Israël, éyoñe ji, vô'ôla'ane memvinda a minjôan m'aye' ele mia, mfa'a ya bo bie; nalé ate mi aye nyiñ, a nyine si Jehova, Zambe ya beéso benan, a ve mia, a nyoñe je é bo jôme jenan. 2 Mi aye te beté jôme yôp njôane m'atiñeti mia, nde fe mi aye bo te vaa jôm étê, nalé ate mi aye ba'ale metiñe me Jehova Zambe wônan m'atiñeti mia. 3 Mise menan me nga mane yene jam Jehova a nga bo amu ajô ya Baal-Peor ; amu Jehova Zambe wôé a maneya jiane bôte bese be nga tôñe Baal-Peor zañe jôé. 4 Ve mia mi nga kabetane Jehova Zambe wônan, môt ase ya be mia a vee môse wu. 5 Tama yenan, me maneya ye'ele mia memvinda a minjôan, aval ane Jehova Zambe wom a nga tiñeti ma, nde te mi aye bo nalé mfa'a ya si vôm mi anyin a nyoñe je. 6 Ajô te ba'ala'ane bie a bo fe bie; amu ñyemane wônan le a fe'e jenane le mise ya meyoñ m'aye wô'ô memvinda mete mese, a jô na, Beta ayoñe nyô a ne fo'o ayoñ é ne ñyeman a fek. 7 Amu za beta ayoñ a ne, a bili Zambe a to be bebé, aval ane Jehova Zambe wongan a to éyoñ ése bi aloene nye? 8 Nalé fe, za beta ayoñ a ne, a bili memvinda a minjôan bi ne zôsô ane metiñe mana mese, mme m'atelé asu denan môse wu ?

9 Ve Jame da, tabe'e ntye mfa'a wôé, a ba'ale nleme wôé nya mba'alane, ô za vuane mam mise môé me nga yen, a mam mete me za kandane wo nlem melu mese ya ényiñe jôé ; ve ô liti'i me bone bôé a benda bôé ; 10 môs ô nga tele asu Jehova Zambe wôé Horeb, éyoñ Jehova a nga jô me na, Sula'ane me bôt, a m'aye liti be ane b'ayiane wô'ô mejô mam , nde te b'aye yé'ê Jame ya ko ma woñ melu mese be to si nyô, a ye'ele fe bone bap. 11 Ane mi nga subu bebé a tebe nkôle si ; a nkôl ô nga yôñ nduan akekui yôp ébien étê, a fulane fe dibi, a nkut a afipe dibi. 12 Ane Jehova a nga kobô mia zañe ya nduan : mi nga wô'ô tyiñe ya mejô, ve mi nji yen éve'ela jôm ; ve tyiñ étam mi nga wôk. 13 Ane a nga kate mia Jame ya élâte jé, nje a nga tiñeti mia na mi bo, e ne na, metiñ awôm ; ane a nga tili me bifase meko'o bibaé. 14 Ane Jehova a nga tiñeti me éyoñ éte na, me ye'ele mia memvinda a minjôan, ane mi aye bo bie mfa'a ya si vôm mi aye dañ a nyoñe je.

15 Ajô te taba'ane fo'o nya ntyele mfa'a wônan ; amu mi nji ke yen éve'ela'a ya jôm môs Jehova a nga kobô mia Horeb a to zañe ya nduan ; 16 a za bo na, mi aye ndamane miabebien, a bo ngunemelan é ne nkpwelan é to éfuane ya

nyôl éziñ, éve'ela'a ya fam nge minga, 17 éve'ela'a ya tit éziñ é ne si nyô, éve'ela'a ya ônon ô ne mefap ô yele'e yôp été, 18 éve'ela'a ya jôm éziñ j'anyi'itane si, nge éve'ela'a ya kos éziñ é ne mendim me ne si nyô ; 19 ô za bete fe mis môé mfa'a ya yôp, a éyoñ w'ayene jôp a ngon a ateté, nsamba ôse ya yôp, ô za dutubane zene fe, a kañe bie, a bo bie bisaé, mbie Jehova Zambe wôé a maneya kap mfa'a ya meyoñ mese me to yôp ese si. 20 Ve Jehova a nyôneya mia, a vaa mia di akua été, Égypte été, ane mi aye bo nye bôte ya nyôane mengap, aval ane é ne môse wu. 21 Nalé fe na , Jehova a nga yaa ma amu ajô denan, a jô nya njôane na, m'aye bo te dañe Jourdain, a m'aye bo te nyin mbamba si ate, nyô Jehova Zambe wôé a ve wo é bo ngape jôé : 22 ve m'ayiane wu si nyô, me nji yiane dañe Jourdain yat, ve mia mi aye dañ, a nyôñ mbamba si ate. 23 Taba'ane ntye mfa'a wônan, mi za vuane élate ya Jehova Zambe wônan, nje a nga bo be mia, a mi viane bo ngunemelan é ne nkpwelan é to éfunane ya jôme éziñ Jehova Zambe wôé a kameya wo. 24 Amu Jehova Zambe wôé a ne nduan j'adi'i, a ne Zambe ya aban.

25 Eyoñ w'aye biaé bon, a bendaé, a éyoñ mi aye mane tabe si éte ayap, a ndamane miabebien, a bo ngunemelan é ne nkpwelan éfunane ya jôm éziñ, a bo fe mam me ne abé mise me Jehova Zambe wôé, a soñe nye a yaa ; 26 m'aloene yôp a si bi bo bengaa ya bo'olô mia môse wu na, mi aye ji'a jañe ne meñ mfa'a ya si vôm mi adañe Jourdain ake nyône je ; mi aye bo te tabe melu abui été, ve mi aye jaaban ne meñ ! 27 Nde Jehova a ye tyamelane mia meyoñ été, a mi aye li'i tañe bôte tyôtyoé meyoñ été, vôm Jehova a ye ke mia. 28 Vôm ate mi aye kañe bezambe, be ne mboane a mo me bôt, bilé a mekok, mbe be ne te yen, te wôk, te di, nge wô'ényum. 29 Nde fe vôm ate mi aye jeñé Jehova Zambe wôé, a w'aye yene nye, éyoñ w'aye jeñé nye a nleme wôé ôse a nsisime wôé ôse. 30 Eyoñ ô nto nju' été, a mam mete mese me kuiya be wo, melu ya asu'ulan mete w'aye bulane be Jehova Zambe wôé a ne Zambe ya éngôngô; a ye bo te li'i wo, nalé fe te jiane wo, nge vuan élate ya beéso bôé a nga tiñeti be.

32 Amu na tame sili melu me maneya lôt, mme me mbe wo ôsu, ataté môs Zambe a nga té si nyô, ataté susu'a yôp jia a kui nyô fok, nge avale beta jame éziñ a ne beta jame nyina e tameya bo, nge wô'ôtan aval ete ? 33 Ye bôt be tameya wô'ô tyiñe Zambe é kobô'ô, é so'o zañe ya nduan, ane ô nga wôk, a beta nyiñ ? 34 Nge na, ye Zambe a tameya ve'ele ke nyô ayoñ mfa'a wé e so'o zañe ya ayoñ afe, a meve'ele, a mendem, a bitua bi mam, a bita a wo ô ne éwôlô, a wo ô ne nsaman, a beta beangôndô be mam, aval ese ane Jehova Zambe wônan a nga bo ajô denan Égypte e mise menan me lô ? 35 Jam ete e nga litibane be wo na, w'aye yeme na, Jehova nnye a ne Zambe ; mfe a nji bo ve nye. 36 A nga bo wo na, ô wô'ô tyiñe jé é so'o yôp, nde te a ye ye'ele wo : a nga bo fe wo na, ô yene beta nduane wé si nyô ; ane ô nga wô'ô mejô mé me so'o zañe ya nduan. 37 Nde amu a nga nye'e beéso bôé, ajô te a nga top mvoñe bôte jap mvuse jap, a kuli wo Égypte, émien a to, a beta ngule wé ; 38 mfa'a ya titane meyoñ asu dôé me to anen a biwôlô a dañe wo, mfaa ya zu wo été, a mfa'a ya ve wo si jap é bo ngape jôé, aval ane e ne môse wu, a tu'a ba'ale nde nleme na, Jehova nnye a ne Zambe mfa'a ya yôp, yôp été, a mfa'a ya si, si nyô ; mfe a nji bo. 40 Nde ba'ale'e memvinda mé, mme m'atiñeti wo môse wu, nde mam môé m'aye ke mvo'é, a ma ya bone bôé b'aye tôñe wo, nde te fe melu môé m'aye bo abui mfa'a ya si, nje Jehova Zambe wôé a ve wo, nnôm étó.

41 Eyoñ éte Moïse a nga telé minlam mila Jourdain yat mfa'a jôp d'atôô; 42 ajô te ñwôé bôt ane ngul ya tup a ke wôé, nyô a wôé monyañ, fu'an, ve a nji siñe nye melu mvus ; ajô te a ye nyiñ nge a ye tup a ke nlame éziñ ya été : 43

mi ne na, Betser mfa'a ya fé, si ya nje'ese, mfa'a ya Berubénite ; a Ramoth mfa'a ya Galaad, mfa'a Begadite ; a Golan mfa'a ya Basan, mfa'a Bemanassite.

44 Mana me ne metiñ Moïse a nga telé asu bone be Israël : 45 bina fe bi ne mintiñetan, a memvinda, a minjôan, mbie Moïse a nga kobô bone be Israël, éyoñ be nga so Égypte, 46 Jourdain yat, mbi'ili étê ndôba'ane a Beth-Peor, si ya Sihon njô bôte ya Beamoréen, nyô a nga to Hesbon, nnye Moïse ba be bone be Israël be nga bôé, éyoñ be nga so Égypte. 47 Ane be nga nyoñe si jóé bo jôme jap, a si Og njô bôte ya Basan, bejô bôte bebaé ya Beamoréen, be nga to Jourdain yat mfa'a jôp d'atôô ; 48 ataté Aroër, nnye a ne mfôm mbi'ili ya Arnon, akekui nkôle Sion (ô ne na Hermon), 49 a Araba ase Jourdain yat mfa'a jôp d'atôô, akekui mañe me Araba, minlumbu mi Pisga si.

5 Ane Moïse a nga loene Israël ase, a jóé be na, A Israël, vô'ôla'ane memvinda a minjôan m'akobô melo menan étê môse wu, nde te mi aye ye'é bie, a ve ngule ya bo bie. 2 Jehova Zambe wonan a nga bo élate be bia Horeb. 3 Jehova a nji bo élat étê be betate bangan, ve be bia, bia bete fo'o, bi ne vana bese bevevee môse wu. 4 Jehova a nga kobô nkô, mesu mesu me lôan, zañe ya nduan 5 (ane me nga tebe zañe mia be Jehova éyoñ étê, a liti mia ajô Jehova: amu mi nga ko woñ amu ajô nduan, te ke bet nkô), a jóé na,

6 Ma me ne Jehova Zambe wôé, nyô a nga soo wo si ya Égypte, nda belo.

7 Te telé me bezambe befe ôsu.

8 Te bo ngunemelan é ne nkpwelan, nge éve'ela ya jôm é ne yôp étê, nge si nyô, nge mendim me ne mfa'a ya si nyô : 9 te kute bie meboñe si, nge kañe bie ; amu ma, Jehova, Zambe wôé, me ne Zambe ya aban, mekua m'ave beésa, mme mete fe m'ave bon, akekui miaé lale nge miaé nyini ya ba b'avini ma ; 10 m'aliti fe mvam mfa'a ya betoyini ya ba b'anye'e ma a ba'ale metiñe mam.

11 Te tote jôé Jehova Zambe wôé étotetoté : amu Jehova a nji yene môt te bijô, a tote jôé dé étotetoté.

12 Ba'ale'e môse sabbat, a telé wô étysi, aval ane Jehova Zambe wôé a nga tiñeti wo. 13 Bo' ésaé jôé melu mesaman, a bo ésaé jôé ése ; 14 ve alu zañbwala e ne môse sabbat, Jehova Zambe wôé a ne wô : te bo ésaé môs ôte, nge womien, nge mone fame wôé, nge mone wôé a ne mona minga, nge fam j'abo wo ésaé, nge minga a bo wo ésaé, nge nnôm ényaka wôé, nge éjakase jôé, nge biyeme biôé bise, nge nneñe wôé a to ja dôé ; nde fam j'abo wo ésaé a minga a bo wo ésaé b'aye wo'an aval ane womien. 15 Simesa'ane fe na ô mbe mbo ésaé si ya Égypte, a Jehova Zambe wôé a nga soo wo valé a wo ô ne éwôlô, a wo ô ne nsaman : ajô te Jehova Zambe wôé a nga tiñeti wo na, ô ba'ale môse sabbat.

16 Semé' éso ba nyua, aval ane Jehova Zambe wôé a nga tiñeti wo ; ajô te nde w'aye tabe de melu abui, nde fe mame môé mese m'aye ke mvo'é, mfa'a ya si Jehova Zambe wôé a ve wo.

- 17 Te wôé môt.
- 18 Nalé fe te bo mejian.
- 19 Nalé fe te wup.
- 20 Nalé fe te bôte môt ajô.
- 21 Nalé fe te nyamaete éza minga ; nalé fe te kômbô éza nda, nga afupe môt, nge fam j'abo nye ésaé, nge minga abo nye ésaé, nge nnôm ényaka wé, nge éjakase jé, nge éza jôm éfe.
- 22 Mejô mete mme Jehova a nga kobô nsamba wônan ôse nkô tyiñe yôp zañe ya nduan, a nkut, a afipe dibi : a njî beté mefe yôp. Ane a nga tili me bifase meko'o bibaé, a ve me bie. 23 A nga bo na, éyoñ mi nga wô'ô tyiñ éte é so'o dibi été, éyoñ éte nkôl ô yônôk a nduan, ane mi nga zu me bebé, minlô mi bôte ya meyoñ menan mise, a bemvendé benan ; 24 ane mi nga jô na, Tame yen, Jehova Zambe wongan a litiya bia étôto'o jé a anene dé, a bi maneya wô'ô tyiñé jé é so'o zañe ya nduan ; môse wu bi yeneya na, Zambe a kobô môt, nye fe a kôme nyiñ. 25 Ajô te éyoñé ji bi aye wu amu jé ? amu beta nduane nyi a ye di'i bia : nge bi aye beta wô'ô tyiñé Jehova Zambe wongan, wôna bi aye wu. 26 Amu minsône mise, za a tameya wô'ô tyiñé ya vevea Zambe é kobô'ô zañe ya nduan, ane bi maneya wôk, a beta nyiñ ? 27 Womien kele' bebé, a wô'ô mam mese Jehova Zambe wongan a ye jô: wôna ô kate bia mam mese Jehova Zambe wongan a ye kobô wo ; bi aye wô'ô me, a bo me.
- 28 Ane Jehova a nga wô'ô tyiñé ya mejô menan, éyoñ mi nga kobô ma ; nde Jehova a nga jô me na, Me wô'oya tyiñé mejô me bôte ba, mme be maneya kobô wo : mam mese b'ate kobô, be koboya me mvaé. 29 Ngo'o nge aval nlem e ne be be, ane be ne ko me woñ, a ba'ale metiñé mam mese melu mese, nde te mam map m'aye bo mvo'é, ba be bone bap nnôm éto! 30 Kele' jô be na, Bula'ane menda bindelé menan. 31 Ve mfa'a wôé, tebe'e va fefe jam, a m'aye kate wo atiñ ese, a memvinda, a minjôan, bi w'aye ye'ele be, ane b'aye bo bie mfa'a ya si m'aye ve be é bo jôme jap. 32 Ajô te va'an ngule ya bo ane Jehova Zambe wônan a tiñetiya mia: te yalane feñ mfa'a ya mbo nnôm nge mbo nga. 33 Wula'ane zen ése Jehova Zambe wônan a tiñetiya mia, nda te mi aye nyiñ, a mam menan me bo mvo'é, nde fe melu menan m'aye bo abui mfa'a ya si mi aye nyoñ.

6 Atiñ nde te le, a memvinda, a minjôan, mbie Jehova Zambe a nga tiñeti na, be ye'ele mia, nde te mi aye bo bie mfa'a ya si vôm mi adañe yat a nyôñ je; 2 nde te fe w'aye ko Jehova Zambe wôé woñ, a ba'ale memvinda mé mese a metiñé mé, mme m'atiñeti wo, womien, a mone wôé, a nyô ndaé, melu mese ya ényiñé jôé; nalé ate melu môé m'aye bo abui. 3 Ajô te vô'ôlô'ô, A Israël, a ve ngule ya bo de; nde te mam môé m'aye ke mvo'é, a mi aye fôé abui mfa'a ya si vôm menyañ a wôé bi alen, aval ane Jehova, Zambe ya beéso bôé , a nga tiñeti wo.

4 Vô'ôlô'ô, A Israël: Jehova Zambe wongan ane Jehova wua: 5 a w'aye nye'e Jehova Zambe wôé a nleme ôse, a nsisime wôé ôse, a ngule jôé ése. 6 Nalé fe mejô ma, mme m'atiñeti wo môse wu, m'aye tabe nleme wôé étè; 7 a w'aye bo mbane ya ye'ele me bone bôé, a laane fe me minlañ éyoñ w'atabe si nda jôé, a éyoñ w'awulu zen, a éyoñ w'abômbô si, a éyoñ w'akôlô si. 8 A w'aye tiñeti me wo wôé ane ndem, a m'aye bo ndem ya mvom asu zañe mise môé. 9 W'aye fe tili me mekôn me ne fefel mbé ya nda jôé, a mfa'a ya mimbé mi aka'a miôé.

10 A ye bo na, éyoñ Jehova Zambe wôé a ye mane ke wo si a nga tiñeti beéso bôé, Abraham, Isaac, a Jacob, na, a ye ve wo, a ve fe wo beta minlam mi ne mvaé, mmie ô nji lôñ, 11 a menda me to mbamba biôm étè ne lut, mme ô nji yuaé, a menjeñ mimfa'ane meko' éte mme ô nji fak, a mefupe mendik a bilé bi olive, mbie ô nji bé, a w'aye di a jaé; 11 éyoñ étè tabe'e ntye ô za vuane Jehova, nyô a nga so wo si ya Égypte, nda belo. 13 Ko Jehova Zambe wôé woñ; bo'o nye bisaé, a kan ngana jôé dé. 14 Mi aye bo te ke mi atôñe bezambe befe, mfa'a bezambe ya meyoñ me ne mia mbôma'ane; 15 amu Jehova Zambe wôé a to mia zañ a ne Zambe ya aban; ayaa Jehova Zambe wôé e za yôñ mfa'a wôé, a nnye a viane jiane wo si nyô.

16 Te ve'elane Jehova Zambe wônan, aval ane mi nga ve'ele nye Massa. 17 Bo'ane mban ya ba'ale metiñé me Jehova Zambe wônan, a mintiñetane mié, a memvinda mé, mbie a nga tiñeti wo. 18 Bo'o jam e ne zôsô a mvaé mise me Jehova ; nde te mam môé m'aye ke mvo'é, a w'aye nyiñ mbamba si ate Jehova a nga tiñeti beéso bôé, a nyoñ je é bo jôme jôé, 19 mfa'a ya titane besiñe bôé bese asu dôé, ane Jehova a nga jô.

20 Eyoñ mone wôé a ye sili wo melu ôsu na, Mintiñetan, a memvinda, a minjôan, mbie Jehova Zambe wônan a nga tiñeti mia bi asu'ulan aya ? 21 éyoñ étè w'aye jô mone wôé na, Bi mbe belo be Pharaon Égypte : ane Jehova a nga soo bia Égypte a wo wé ô ne éwôlô ; 22 Jehova a nga liti mendem a bitua bi mam, bi to anen a adit, mfa'a ya Égypte, be Pharaon, a nda bôte je ése, mise mangan me lô ; 23 ane a nga soo bia valé, mfa'a ya zu bia étè, a ve bia si a nga tiñeti beésa bangan. 24 Ane Jehova a nga tiñeti bia na, bi bo memvinda mete mese, a ko Jehova Zambe wongan woñ, ane bi aye bo mvo'é melu mese, nde te a ye ba'ale bia bevevee, aval ane e ne môse wu. 25 Jam ete d'aye bo zôsô mfa'a wongan, nga bi aye ve ngule ya bo metiñé mete mese asu Jehova Zambe wongan, aval ane a nga tiñeti bia.

7 Eyoñ Jehova Zambe wôé aye ke wo si mfa'a w'ake, ô nyoñ je é bo jôme jôé, a titane meyoñ abui asu dôé, Behéthien, a Beguirguasien, a Beamoréen, a Becananéen, a Bephérézien , a Behévien, a Bejébusien, meyoñ zañbwa me ne anen a biwôlô a dañe wo ; 2 éyoñ Zambe wôé a ye ve me asu dôé, a w'aye bôé me ; éyoñ étè ô jiane me ne meñ ! te bo me élat, nge ko me éngongo ; 3 nalé fe te lu'ane me ; te ve ngo jôé be mone wé, nalé fe te nyoñ ngo je mfa'a ya mone wôé. 4 Amu a ye vite nyô mon ntôñan a toñe ma, nde te b'aye kañe bezambe befe : nalé ayaa Jehova d'aye yôñ mfa'a wôé, nye ve ji'a jiane wo. 5 Ve mi bo'o be avale di, mi aye bu'u beautel bap, a wua mekône mape si me bôlane bifus, a ba'é Beashera bap, a di'i bengunemelane bap be ne minkpwelan nduan.

6 Amu ô ne ayoñ é ne étyi be Jehova Zambe wôé : Jehova Zambe wôé a tobeya wo ô bo ayoñ e ne jôme jó emien, a dañey meyoñ mese me ne si nyô. 7 Jehova a nji late nye'an be mia, nge tope mia, amu mi nga to tañe bôt abui a dañey afe ; amu meyoñ mese a mia, mia mi nga to bôte tyôtyoé: 8 ve amu Jehova a nga nye'e mia, nalé fe amu a kômbô ba'ale atiñ a nga tiñeti beéso benan, ajô te Jehova a nga soo mia a wo ô ne éwôlô, a kôté mia nda belo, mo me Pharaon njô bôte ya Égypte. 9 Ajô te yeme'e na, Jehova Zambe wôé, nnye ane Zambe, Zambe ya nya mba'lane, nyô a bo a ba'ale élâte jó a liti fe mvam be ba b'anye'e nye a ba'ale metiñé mé akekuí miaé toyini, 10 a bulane ya'an ba b'asiñe nye mesu map bebién, a jiane be : a ye bo te bo ate'e mfa'a ya nyô a siñe nye, ve a ye bulane ya'ane nye asu dé emien. 11 Ajô te ba'ale'e metiñ, a memvinda, a minjôan m'atiñeti wo môse wu, a bo bie.

12 Aye bo na, vôm mi avô'ôlô minjôane mite, a ba'ale mie a bo fe mie, Jehova Zambe wôé a ye ba'ale élâte jó be wo a liti fe mvam a nga tiñeti beéso bôé : 13 a ye nye'e wo, a botane wo, a fôlô fe wo ; a ye fe botane bibuma ya nyôlê jôé, a bibuma ya si jôé, fôn a mfefé vin a mbone wôé, mfôane ya binyaka biôé, a bone ya mbame wôé, mfa'a ya si a nga tiñeti beéso bôé na aye ve wo. 14 W'aye yene ébotan a dañey meyoñ mese : te ke fam nge minga j'aye bo te biaé be mia, nge mfa'a ya biyeme bienan. 15 Jehova a ye vaa wo ôkon ôse ; nde fe a ye bo te ve wo jôme jia ya mbia be akone ya Égypte, mbe w'ayem, ve a ye viane ve be ba bese b'asiñe wo. 16 W'aye jiane meyoñ mese Jehova Zambe wôé a ye ve wo ; dise dôé d'aye bo te ko me éngôngo : nalé fe w'aye bo te kañe bezambe bap ; amu jam ete d'aye bo ôlam be wo.

17 Nge w'aye jô nlem étâ na, Meyoñ mete me dañey a me abui ; me ne nguleya vaa me a nyôñ éto jap aya ? 18 te ko me woñ : tuka'a simesane mam Jehova Zambe wôé a nga bo Pharaon, a Égypte ase ; 19 beta meve'ele mise môé me nga yen, a mendem, a bitua bi mam, a wo ô ne éwôlô, a wô ô ne nsaman, ñwô Jehova Zambe wôé a nga soo wo valé : aval ete nde Jehova Zambe wôé a ye bo meyoñ mese w'ako woñ. 20 Jam afe, Jehova Zambe wôé a ye lôme be amvam, akekuí ba b'ali'i, a sobô, b'aye jañ asu dôé. 21 Te fô'ôbane be ; amu Jehova Zambe wôé a ne wo zañ, Zambe a ne éwôlô a angôndô. 22 Jehova Zambe wôé a ye titane meyoñ mete ôsu dôé ôtete' ôtetek ; ô vo'o jiane me éto jia betite ya fé be za fôé be wo. 23 Ve Jehova Zambe wôé a ye ve me asu dôé, a bôé me beta mbôan, akekuí m'aye mane jañ. 24 A ye ve bejô bôt bap mo moé, a w'aye tyame môé map me jañe yôpe di si: te ke môt a ye bo ngule ya tebe asu dôé, akekuí w'aye mane jiane be. 25 Mi aye di'i bengunemelan ya bezambe bap be ne minkpwelane nduan : te nyamete argent nge or é ne be nyô, nge nyôñ nye mfa'a wôé, ô za bili étâ ; amu jôm étâ é ne mbia jôm be Jehova Zambe wôé. 26 Te zu mbia jôm nda jôé étâ, a bo jôm é ne ntiñetan ya jañ aval ete : ô vini'i je nya mvinane, a wô'ô je angôndô ; amu é ne jôme é ne ntiñetane ya jañ.

8 Mi aye ve ngule ya bo metiñé mese m'atiñeti wo môse wu, nde te mi aye nyiñ, a fôé, a nyine si Jehova a nga tiñeti beéso benan, a nyôñ je é bo jôme jenan. 2 O simesa'ane fe zen ése Jehova Zambe wôé a nga wulu wo fé étâ mimbu mewôm menyin mite, mfa'a ya sili wo nleme si, a ve'ele wo, a yeme jam e mbe wo nlem, nge w'a ye ba'ale metiñé mé,

nge momo. 3 Ane a nga sili wo nleme si a kañese na ô wô'ô zaé, a ve wo manne ya di, nnye ô nji yem, nalé fe beéso bôé be nji yem ; nde te a ye ve wo ñyemane na môt a nji nyiñ a fembé étam, ve môt a nyiñ a jôm ése j'aso anyu Jehova. 4 Ngômesane jôé é nji yômbô wo nyô, nalé fe abo dôé é nji bim, mimbu mewôm menyin mete. 5 Nde ô fase' nleme wôé été na, aval ane môt a lepe mone wé, aval ete Jehova Zambe wôé a lepe wo. 6 Nalé ba'ale'e metiñe me Jehova Zambe wôé, mfa'a ya wulu mezene mé, a ko nye woñ. 7 Amu Jehova Zambe wôé a ke wo mbamba si, si é ne atôñe mendim, membôndôñ a menjeñ, bi akui mimbi'ili a minkô ; 8 si ya fôn a orge, a mindik a befiguier a be grenadier ; si ya beolivier a wôé ; 9 si ya w'aye di bidi te njemban, w'aye bo te jeñé jôm été ; si éte meko'o ya été me ne bityé, a w'aye fa'a mvot minkôlô été. 10 W'aye di a jaé, a w'aye botane Jehova Zambe wôé amu mbamba si a veya wo.

11 Tabe'e ntye ô za vuane Jehova Zambe wôé, vôm w'abo te ba'ale metiñe mé, a minjôane mié, a memvinda mé, mbie m'atiñeti wo môse wu ; 12 a za bo na, éyoñ w'aye mane di a jaé, a ô maneya fe lôñe mbamba menda, a tabe été ; 13 nalé fe éyoñ mimbam miôé, binyaka a mintômba, mi aye fôé, a argent a or wôé bi maneya bo abui, a jôm ése ô bili é maneya bo abui ; 14 éyoñ éte nleme wôé w'aye bo mebun, a w'avuane Jehova Zambe wôé, nyô a nga so wo si ya Égypte, nda belo ; 15 nyô a nga wulu wo beta angôndô fé éte été, vôm benyo ya nduan be nga to, a alé, a si é nga wô évé vôm mendim me nga to momo ; nyô a nga dutu wo mendim me so' ayet ako' été ; 16 nyô a nga ve wo manne ya di fé été, nnye beéso bôé be nji yem ; nde te a ye sili wo nleme si, nde te fe a ye ve'ele wo, a kômbô bo wo mvaé asu'ulane dôé : 17 ô za jô nleme wôé na, Ngule jam a éwôlô ya wo wom bi maneya me nyoñ akume di. 18 Ve ô simesa'ané Jehova Zambe wôé, amu nye ate a ve wo ngule ya nyoñ akum ; nde a ye yemete élate já a nga tiñeti beéso bôé, aval ane e ne môse wu. 19 A ye bo na, nge w'aye vuane Jehova Zambe wôé, a tôñe bezambe befe, a bo be bisaé, a kañe be, m'abo'olô mia môse wu na, mi aye fo'o jañ. 20 Mi aye jañ aval ane meyoñ Jehova a nga jian asu denan ; amu mi nga bene vô'ôlô tyiñe Jehova Zambe wônan.

9 Vô'ôlô'ô, A Israël : môse wu ô nto ve dañe Jourdain, a ke vaa meyoñ me ne anen a biwôlô a dañe womien, a nyoñ éto jap, a minlam mi ne anen a nlôñane alem akui yôp été, 2 nalé fe bôt be ne anen a ayap, bone be Anak, mbe w'ayem , mbe fe ô nga wô'ôtan njôane na, Za a ne tebe asu bone be Anak ? 3 Ajô te yeme'e môse wuna na, Jehova Zambe wôé a ne nyô a dañe wo ôsu aval ane nduan j'adi'i ; nnye ate a ye jiane be, a sili be si asu dôé : nalé w'aye titane be, a ji'a jiane be, aval ane Jehova a nga jô wo. 4 Eyoñ Jehova Zambe wôé a ye mane tindi be asu dôé, te jô nleme wôé été na, Jehova a zuya ma me nyoñe si nyô amu zôsô wom ; nde Jehova a titane be asu dôé amu abé ya meyoñe mete. 5 W'anyin été, a nyoñe si jap é bo jôme dôé, sa amu zôsô ya nleme wôé, ve Jehova Zambe wôé a titane be asu dôé amu abé ya meyoñe mete, nalé ate a ye yemete njôan Jehova a nga tiñeti beéso bôé, Abraham, a Isaac, a Jacob.

6 Ajô te yeme'e na, Jehova Zambe wôé a nji ve wo mbamba si ate ô nyoñe je amu zôsô wôé ; amu ô ne ayoñ e ne ntip. 7 Simesa'an, te vuan, aval ane ô nga soñe Jehova Zambe wôé a yaa fé été ; ataté môs ya ô nga kôlô si ya Égypte,

akekui mi nga zu vôme nyô, mi nga bo mi bene' njôane Jehova. 8 Nalé fe mi nga soñe Jehova a yaa Horeb, ane Jehova a nga yaa mia a kômbô jiane mia. 9 Eyoñ me nga ke nkôle yôp a ke nyoñe bifase mekok, bifase meko'o ya élat Jehova a nga bo mia, éyoñ éte me nga tabe nkô môse mewôm menyin a melu mewôm menyin ; me nji di bibi nge nyu mendim. 10 Ane Jehova a nga ve me bifase meko'o bite bibaé bi to mintilane a ônyu Zambe; mejô mese me mbe ntilan étê, mme Jehova a nga kobô mia nkô zañe ya nduan môse ya beta ésulan. 11 A nga bo na, éyoñ môse mewôm menyin a melu mewôm menyin me nga man, Jehova a nga ve me bifase meko'o bite bibaé , bifase meko'o ya élat. 12 Ane Jehova a nga jô me na, Kôlô'ô si , ô jika'a sis a kôlô va ; amu bôte bôé ô nga soo be Égypte be maneya ndamane bebiens ; be maneya jia yale feñ a li'i zene me nga tiñeti be ; be maneya bo ngunemelan é ne nyeman mfa'a wop. 13 Jehova a nga beta fe kobô ma, a jô na, Me yeneya bôte ba, tame yen, be ne ntipe bôt: 14 jôké'ê ma, me jiane be, a tyame jôé dap yôpe di si ; a m'aye bo wo ayoñ é ne éwôlô a anen a dañe be. 15 Nalé me nga kôñelan a sis nkô, éyoñ éte nkôl ô yôñe' nduan : bifase moko'o ya élate bibaé bi to me mo mam mebaé. 16 Ane me nga fombô, a yene na, mi maneya bo Jehovah Zambe wônan abé ; mi maneya bo mon ényaka a ne nyeman ajô denan : mi nga ji'a mane yale feñ a li'i zene Jehovah a nga tiñeti mia. 17 Ane me nga nyoñe bifase meko'o bite bibaé, a wua bie si mo mam mebaé, a bôé bie mise menan me lô. 18 Ane me nga ku si asu Jehovah, aval ane éyoñe ya ôsu, môse mewôm menyin a melu mewôm menyin ; me nji di bidi nge nyu mendim ; amu abé denan ése mi nga bo, vôm mi nga bo abé mise me Jehovah, a soñe nye a yaa. 19 Amu me nga ko ayaa te woñ a mbia ñwô'an abé, mbie Jehovah a nga yaa mia a kômbô jiane mia. Ve Jehovah a nga vô'ôlô me éyoñ éte fe. 20 Ane Jehovah a nga dañe yaa Aaron, a kômbô wôé nye : ane me nga ye'elane fe ajô Aaron éyoñ éte. 21 Ane me nga nyoñ mbia jôme wônan, mon ényaka mi nga bo, a di'i nye nduan, a fite nye, a dañe ko'o nye tyôtyoé, akekui a mbe tyôtyoé ane ndup : ane me nga wua ndupe ya étê ôtôñ vi alôt ô so'o nkô.

22 Ane mi nga soñe Jehovah a yaa mfa'a ya Tabeéra, a Massa, a Kibroth-Hattaava. 23 Eyoñ Jehovah a nga lôme mia mfa'a mi nga to Kadès-Barnéa, a jô na, kela betan a nyoñe si me veya mia; éyoñ éte mi nga kôlô si a bene bo atiñe Jehovah Zambe wônan, a mi nga bo te buni nye, nge vô'ôlô tyiñe jé. 24 Mi boyá melo mfa'a ya ben njôane Jehovah ataté môs me nga yeme mia.

25 Nalé ate me nga ku si asu Jehovah môse mite mewôm menyin a melu mete mewôm menyin mme me nga ku si, amu Jehovah a nga jô na, a ye jiane mia. 26 Ane me nga ye'elane jehova, a jô na, A Tate Jehovah, te jiane bôte bôé a ngape jôé, mbie ô nga kôté amu anene dôé, mbie fe ô nga soo bie Égypte a wo ô ne éwôlô. 27 Simesa'an bebo bisaé bôé, Abraham, Isaac , a Jacob; te fombô ntipe ya bôte ba, nge mbia be mam map, nge abé dap, 28 si vôm ô sooya bia é za jô na, Amu Jehovah a nji bo ngule ya kui be si a nga tiñeti be, nalé fe amu a nga vini be, a sooya be na a ye wôé be fé étê. 29 Ve be ne bôte bôé a ngape jôé, mbie ô nga soo bie a beta ngule wo wôé a wo wôé ô ne nsaman.

10 Melu mete Jehovah a nga jô me na, Baa' bifase meko'o bibaé aval ane bi ya ôsu, a zu bete me ne nkô, ô bo'o fe éwolo élé. 2 wôna m'aye tili bifase bite mejô me nga to bifase ya ôsu, bi ô nga bôé, a w'aye futi bie éwolo. 3 Nalé

me nga bo éwolo élé acacia, a ba fe biase meko'o bibaé aval ane bi ya ôsu, ane me nga bet a nke nkô, bifase bite biaé bi to me mo. 4 Ane a nga tili bifase bite, aval ane ntilane ya ôsu ô nga to, metiñ awôm, mme Jehova a nga kobô mia nkô zañe ya nduan môse ya beta ésulane ate: ane Jehova a na ve me bie. 5 Ane me nga kôñelan a sis nkô, a futi bifase bite éwolo me nga bo; mbie bi ne aval ane Jehova a nga tiñeti ma. 6 (Ane bone be Israël be nga wulu akôlô Beéroth-Bené-Jaakan akekui Moséra. Vôm ate Aaron a nga wu, vôm ate fe a nga jambe; ane Éléazar mone wé a nga bo bisaé ya éto prêtre éjiane jó. 7 Akôlô ya vôm ate be nga wulu akui Gudgoda; akôlô ya Gudgoda a ke fe Jothbatha, si é ne atôñe mendim. 8 Melu mete Jehova a nga telé ayoñé Lévi na, be be' éwolo ya élate ya Jehova, be tele asu Jehova a bo nye bisaé, a be botane bôt a jôé dé, azukui môse wu. 9 Ajô te Lévi a ne te bi akap nge ngap ba be bobenyañé bé ; Jehova ane ngape jó, aval ane Jehova Zambe wôé a nga kobô nye.) 10 Ane me nga tabe nkô môse mewôm menyin a melu mewôm menyin, aval ane éyoñé ya ôsu: ane Jehova a ga vô'ôlô me éyoñ éte fe; Jehova te ke fe jiane wo. 11 Ane Jehova a nga jô me na, Kôlô'ô si, ô téé dulu a wulu bôt ôsu ; nalé b'aye nyine si éte a nyoñé je, nje me nga tiñeti beésa bap na, m'aye ve be.

12 Eyoñé ji, A Israël za jôm Jehova Zambe wôé a jeñé be wo, ve na, ô ko Jehova Zambe wôé woñ, a wulu mezene mé mese, a nye'e nye, a bo Jehova Zambe wôé ésaé a nleme wôé ôse a nsisime wôé ôse, 13 a ba'ale metiéne me Jehova, a memvinda mé, mme m'atiñeti wo môse wu mfa'a ya bo wo mvaé? 14 Tame yen, yôp a yôpe ya meyôp, a si nyô, a biôm bise bi ne été, bi ne jôme Jehova Zambe wôé. 15 Ve jame da, Jehova a nga yene beéso bôé mvaé mfa'a ya nye'e be, ane a nga top mvoñé bôte jap mvuse jap, é ne na, mia, mfa'a ya dañe bôte bese, aval ane e ne môse wu. 16 Ajô te, tyi'iba'ane metyele ya minlem mienan, te beta boan ntip. 17 Amu Jehova Zambe wônan, nnye a ne Zambe ya bezambe, a Tate ya betate, beta Zambe , éwôlô, a angôndô, nyô a ne te semé mingum mi bôt, nge nyoñé tañ ya ma'an. 18 Nnye ate a tyi'i monenyui a nkus mejô zôsô, a nye'e ntabe, vôm a ve wo bidi a mengômesan. 19 Ajô te nyeka'ane môt a ne ntabe; amu mi mbe mintabe si ya Égypte. 20 Ko Jehova Zambe wôé woñ ; nnye ate ô bo'o nye bisaé ; ô kabeta'ane be nye, a ô kane'e fe ngana a jôé dé. 21 Nnye ate ane jôm w'akañ, a ne fe Zambe wôé, nyô a nga bo beta be mame ya angôndô mete ajô dôé, mme mise môé me nga yen. 22 Beéso bôé be nga sis a ke Égypte be to bôte mewôme zañbwa; éyoñé ji Jehova Zambe wôé a maneya bo wo abui ane ateté ya yôp.

11 Ajô te ô nyeke'e Jehova Zambe wôé, a ba'ale mam a jô, a memvinda mé, a minjôane mié, a metiñé mé, melu mese . 2 Nalé fe mi yeme'e môse wu : amu me ne te kobô a bone benan be nji yem, a ba be nji yene melepe ya Jehova Zambe wônan, éwôlô jó, a wo wé ô ne éwôlô, a wo wé ô ne nsaman, 3 a mendeme mé, a mimbôane mié, mbie a nga bo Pharaon njô bôte ya Égypte, a si jó ése, Égypte été ; 4 nalé fe jam a nga bo nsamba mewosane ya Égypte, bikabela biap, a bewagon bap ya bita ; aval ane a nga tindi mendime ya Évele Mañ me yandane be éyoñ be nga tôñé mia, avale fe ane Jehova a jianeya be azukui môse wu, 5 nalé fe jam a nga bo mia fé été, akekui mi nga zu vôme nyô ; 6 a jam a nga bo fe Dathan ba Abiram, bone be Éliab, mone Ruben ; aval ane si é nga kui anyu dé, a mine be, a bôte ya menda

map, a menda bindelé map, a vevea jôm ase a nge tôñe be, zañ Israël ase : 7 ve mise menan me yenza beta ésaé ase ya Jehova, nyô a nga bo.

8 Ajô te mi a ye ba'ale atiñ ése m'atiñeti wo môse wu, ane mi aye bo ngu, a ke nyine si éte a nyoñe je, mfa'a mi adañe na, mi aye nyoñe je ; 9 nde te mi aye tabe si éte melu abui, nje Jehova a nga tiñeti beéso beanan na a ye ve be, ba be mvoñe bôte jap, si vôm menyañ a wôé bi alen. 10 Amu si éte, mfa'a w'anyine na w'aye nyoñe je, é nji bo si ya Égypte, mfa'a mi nga so, vôm ô nga mias mvoñe jôé, a ve je mendim a abo dôé, aval ane afup bilok. 11 ve si éte, mfa'a mi ake dañe na mi aye nyoñe je, é ne si ya minkô a mimbi'ili nje j'anyu mendim me mveñe ya yôp ; 12 é ne si Jehova Zambe wôé a ba'ale : mise me Jehova Zambe wôé m'afombô je melu mese, ataté atata'a ya mbu akekui memane me mbu.

13 A ye bo na nge mi aye bo mbane ya wô'ô metiñe mam m'atiñeti mia môse wu, mfa'a ya nye'e Jehova Zambe wônan, a mfa'a ya bo nye ésaé a minleme mienan mise, a minsisme mienan mise, 14 wôna m'aye noo mveñe ya si jenan éyoñ mbu jé, mveñe ya atata'a a mveñ j'asu'ulan, nde te w'aye kôane fône jôé a mfefé vin a mbon. 15 Nde fe m'aye ve ôbut miñyanebe miôé mfa'a ya biyeme biôé, nalé w'aye di a jaé. 16 Taba'ane ntye mfa'a wônan, minleme mienan mi za du'uban, a mi yale feñ, a bo bezambe befe bisaé, a kañe be ; 17 a Jehova a ya yaa mia, a dipe yôp, nde te mveñ j'aye fe noñ, a si j'aye bo te wum bibuma ; a mi aye ji'a jañ mfa'a ya mbamba si Jehova a ve mia.

18 Ajô te mi aye naane mejô mame ma minleme mienan étê a minsisme mienan étê ; a mi aye tiñeti me me bo ndem mo menan, a m'aye bo ndeme ya mvoñ asu zañe mise menan. 19 Mi a ye fe ye'ele me bone benan, a laa me minlañ, éyoñ w'atabe si nda jôé, a éyoñ w'awulu zen, éyoñ w'abômbô si a éyoñ w'akôlô si. 20 W'aye fe tili me mekône ya mefefe mimbe ya nda jôé, a mimbe mi aka'a miôé yôp ; 21 nalé ate melu menan m'aye bo abui, a melu ya bone benan, mfa'a ya si Jehova a nga tiñeti beéso benane na a ye ve be, aval ane melu ya yôp e ne si nyô yôp. 22 Amu nge mi aye bo mbane ya ba'ale atiñ ése ya m'atiñeti mia di, mfa'a ya bo de, a mfa'a ya nye'e Jehova Zambe wônan, mfa'a ya wulu mezene mé mese, a kabetane be nye ; 23 éyoñ étê Jehova a ye titane meyoñ mete mese asu denan, a mi aye vambane meyoñ me ne anen a ngu a dañe miabebien. 24 Vôm ase abo si denan d'aye tibi a ye bo éñwônan : nné wônan w'aye bo ataté fé, a Liban, a ôsôé ôte, ôsôé Euphrate, akekui mañ ya mvus. 25 Te ke môt a ye bo ngule ya tebe asu denan : Jehova Zambe wônan a ye ve woñe ya be mia, a angôndô ya be mia si mi aye tibi, aval ane a nga jô mia.

26 Mi lô, môse wu m'atelé mia ébotan a biyo'é: 27 ébotan, nge mi aye wô'ô metiñe me Jehova Zambe wônan, mme m'atiñeti mia môse wu; 28 biyo'é, nge mi aye bo te wô'ô metiñe me Jehova Zambe wônan, ve yale feñ a li'i zen m'atiñeti mia môse wu, a ke tôñe bezambe befe, mbe mi nji tame yem. 29 A ye bo na, éyoñ Jehova Zambe wôé a ye ke wo mfa'a ya si vôm w'ake na w'aye nyoñe je, wôna w'aye telé ébotan nkôle ya Garizim, a biyo'é nkôl Ébal. 30 Ke mi ne Jourdain yat, mvuse zene ya mendim me jôp, si ya Becananéen be to Araba, ndôba'ane a Guilgal, mfôm bechêne be Moré? 31 Amu mi a ye dañe Jourdain yat, a ke nyine si Jehova Zambe wônan a ve mia na, mi aye nyoñe je; wôna mi aye nyoñe je, a tabe étê. 32 Nde mi aye ve ngu mfa'a ya bo memvinda mese a minjôan m'atelé mia môse wu.

12 Memvinda a minjôan mi aye ve ngule ya bo mfa'a ya si, nje Jehova, Zambe ya beéso bôé, , a veya wo na, w'aye nyône je, nté melu mese mi aye tabe si nyô, mbie bi. 2 Mi aye fo'o jiane bito bise vôm meyoñ mi aye vamban me nga bo me kañe'e bezambe bap, beta minkôle yôp, a bone minkôle yôp, a évindi élé ése si : 3 a mi aye fe tyam beautel bap, a bôé mekône map bifus, a di'i Beaschera bap nduan ; nde fe mi aye ba'é bengunemelan bap ya bezambe bap be ne minkpwelan ; a jiane jôé dap vôm ate. 4 Mi aye bo te bo Jehova Zambe wônan nalé. 5 Ve mi aye bo mi jeñe'e vôme Jehova Zambe wônan a ye top meyoñ menan mese étê na, a futi jôé dé vôm ate, a ne na, vôm a wô'ô tabe, vôm ate w'aye ke ; 6 a vôm ate mi aye zu mimveane mienane ya di'i nduan, a biôm ya tyik, a mengap ya awômô, a mvean mbetane ya mo menan, a biôm mi atiñeti, a mivean mi ave ane minlem mi anye'e, a bon b'atâté bialé mimbam mienan, binyaka a mintômba : 7 vôm ate mi aye di asu Jehova Zambe wônan, a mi aye va'a mam mo menan mese m'abo, mia a bôte ya menda menan, vôm Jehova Zambe wôé a maneya botane wo. 8 Mi aye bo te tôñe mam mese bi abo vana den, ane môt ase a bo mam me ne zôsô mise mé; 9 amu mi ngenan te tame kui awo'an a ngape si, mbie Jehova Zambe wôé a ve wo. 10 Ve éyoñ mi aye dañe Jourdain, a tabe si Jehova Zambe wônan a veya mia na é bo ngape jenan, nnye fe a veya mia awo'an mfa'a ya besiñe benan bese b'abômane mia, ane mi nto mvo'é ; 11 éyoñ éte a ye bo na, vôm Jehova Zambe wônan a ye tope na jôé dé e tabe vôm ate, vôm ate mi aye zu biôm bise m'atiñeti mia : mimveane mienan ya di'i nduan, a biôme ya tyik, a mengape ya awômô, a mvean mbetane ya mo menan, a benya metiñi mese mi atiñeti.

12 Nde mi aye va' asu Jehova Zambe wônan, miabebien, a bo be fam benan, a bengone benan, a bebo bisaé benan, befam a binga, a mone Lévite a to mimbé mienan étê, vôm a ne te bi ngap nge jôm nsamba wônan. 13 Tabe'e ntyel mfa'a wôé na, ô bo te ve mimveane miôé ya di'i nduan vôm ase w'ayen ; 14 Ve vôm Jehova a ye top ayoñe da ya meyoñe môé, vôm ate w'aye bo ô va'a mimveane miôé ya di'i nduan, a vôm ate fe w'aye bo mam mese m'atiñeti wo.

15 A kôsa bo nalé, ô ne ngule ya wôé betit a di minsôn mimbé miôé mise étê, aval ese ane nleme wôé w'akômbô, aval fe ane ébotane ya Jehova Zambe wôé é né, nje a veya wo : nyô a ne te mfuban a nyô ane mfuban be ne ngule ya di étê, ane b'adi mvin a di fe nkok. 16 Ve Jame da, mi aye bo te di metyi ; w'aye sôé me si ane mendim. 17 Mimbé miôé étê, ô se ngule ya di ngape awômô ya fône jôé, nge nyô ya mféfé vin wôé, nge bon b'atâté bialé mimbam miôé, binyaka nge mintômba, nge jôme éziñe ya metiñe môé w'atiñeti, nge mimvean miôé ane nlem w'anye'e, nge mvean mbetan ya mo môé ; 18 ve w'aye di bie asu Jehova Zambe wôé vôm Jehova Zambe wôé a ye top, womien, a mona fame wôé, a ngo jôé, a mbo ésaé wôé a ne fam, nge nyô a ne minga, a mone Lévite a to mimbé miôé étê : a w'aye va' asu Jehova Zambe wôé mam mese wo wôé w'abo. 19 Tabe'e ntyel mfa'a wôé na, ô bo te jôé mone Lévite nté ôse ô to si jôé.

20 Eyoñ Jehova Zambe wôé a ye nene minné miôé, aval ane a nga tiñeti wo, a w'aye jô na, M'aye di tit; wôna ô ne ngul ya di tit, aval ese ane nleme wôé w'akômbô. 21 Nge vôm Jehova Zambe wôé a ye tope na, a futi jôé dé étê, a dañe wo ôyap, wôna w'aye wôé jôme ya mimbam miôé, binyaka nge mintômba, mbie Jehova a veya wo, aval ane me maneya tiñeti wo ; a ô ne ngule ya di mimbé miôé étê, aval ese ane nleme wôé w'akômbô. 22 W'aye di étê, aval ane b'adi mvin a nkok : nyô ane te mfuban a nyô ane mfuban be ne ngule ya di étê avale da. 23 Ve ô tabe'e Jame da ntyele na, ô bo te di metyi ; amu metyi me ne ényiñ, a w'aye bo te di ényiñ fufulu a minsôn. 24 Te di me ; w'aye sôé

me si ane mendim. 25 Te di me ; nde te mam môé m'aye ke mvo'ë, a ma ya bone bôé mvuse jôé, éyoñ w'aye bo jam é ne zôsô mise me Jehova. 26 Ve w'aye nyoñe biôm biôé bi ne étyi ô bili, a biôm ô nga tiñeti, a ke vôm Jehova a ye top ; 27 nde w'aye ve mimveane miôé ya di'i nduan, minsôn a metyi, autel ya Jehova Zambe wôé yôp ; a metyi ya biôm w'atyik m'aye sôéban autel ya Jehova Zambe wôé yôp ; a w'aye di minsôn. 28 Ba'ale'e, a wô'ô mejô mese m'atiñeti wo ma, nde te mam môé m'aye ke mvo'ë, a ma ya bone bôé mvuse jôé nnôm éto, éyoñ w'abo jam é ne mvaé a zôsô mise me Jehova Zambe wôé.

29 Eyoñ Jehova Zambe wôé a ye sem meyoñ asu dôé, mfa'a w'ake na w'aye vambane me, a ô maneya vambane me, a tabe si jap ; 30 tabe'e ntyel mfa'a wôé na, w'atôñe be, éyoñ éte be maneya jaaban asu dôé ; a ô bo te sili mam ya bezambe bap, a jô na, Meyoñe ma m'akañe bezambe bap aya ? aval éte fe m'aye bo. 31 Te bo Jehova Zambe wôé aval ete : amu jam ese e ne mbia jam be Jehova, di a vini, nde te be maneya bo bezambe bap ; amu ja'ane bo be fam bap a bengone bap, b'adi'i be nduan, a ve be bezambe bap.

32 Jam ese m'atiñeti mia, nde ete mi aye ve ngule ya bo: mi aye bo te beté jôme yôp, nge vaa jôme ya éte.

13 Nge nkulu mejô a kôlô si zañe jôé, nge ñyem biyeyem, nnye fe a liti wo ndem nge étua jam, 2 a ndem éte nge étua jam éte é kpwa'an, vôm a nga kobô wo, a jô na, Nkele' toñe bezambe befe, ba ô nji yem, bi tame fe bo be bisaé ; 3 w'aye bo te vô'ôlô mejô ya nkule mejô ate, nge ñyem biyeyem ate : amu Jehova Zambe wônan a ve'ele mia, a kômbô yem nge mi anye'e Jehova Zambe wônan a minlem mienan mise a minsisme mienan mise. 4 Tôñane Jehova Zambe wônan, a ko nye woñ, a ba'ale metiñe mé, a ve tyiñe jé mewôk, wôna mi aye bo nye ésaé, a kabetane be nye. 5 Nde b'aye wôé nkule mejô ate, nge ñyem biyeyem ate, amu a kobôya mesengan be Jehova Zambe wônan, nyô a nga soo mia si ya Égypte, a kôté wo nda belo, a kômbô yale wo feñ ô li'i zene Jehova Zambe wôé a nga tiñeti wo na, ô wulu éte. Nalé w'aye vaa abé te zañe jôé.

Nge monyoñ, mone nyua, nge mona fame wôé, nge ngo jôé, nge ny ngale ya tôé jôé, nge nyô mvôé, a ne aval ane nleme wôé ôbien, b'awone wo asoé, a jô na, Nkele' kañe bezambe befe, ba ô nji yem, to womien, to beéso bôé ; 7 mfa'a bezambe ya meyoñ m'abômane mia, bebé be wo, nge ôyap, ataté aku'u da ya si nyô akekui aku' avo'o ya si nyô ; 8 te kañese nye, nge vô'ôlô nye ; nalé fe dise dôé é bo'o te wô'ô nye éngôngo, ô bo'o fe te nyii nye, nalé fe te solé nye : 9 ve ô wôé fo'o nye ; wo wôé ñwô w'aye tate bi nye a wôé nye, mo me bôte bese mvua. 10 W'aye lume nye mekok a wôé nye, amu a nga kômbô dutu wo ô kôlô be Jehova Zambe wôé, nyô a nga soo wo si ya Égypte, nda belo. 11 Wôna Israël ase a ye wôk, a ko woñ, be te fe beta bo abé avale te zañe jôé.

12 Nge w'aye wô'ôtan ajô nlam éziñe ya minlame miôé, mi Jehova Zambe wôé a ve wo na, ô tabe éte, be jô'ô na, 13 mbia be bôt be éziñ be kôlôya be wo, a be maneya dutu bôt be to nlame wop, a jô na, Nkela kañane bezambe befe, ba mi nji yem; 14 éyoñ éte w'aye sili, a jeñ, a tu'a sili mban; nde, nga jam ete e ne nya ajôô, a jam ete e bo éte na,

aval mbia jame ete d'abobane zañe jôé, 15 w'aye fo'o wôé bôt ya nlam ôte a meyo me nkpwaté mekôn , a jiane wo ne meñ, a biôm bise bi ne été, a biyeme ya été, a meyo me nkpwaté mekôn. 16 W'aye kôane biôm bise b'asa ézezañ nseñe ya été, a di'i nlame ôte nduan, a biôm bise b'asa été te ke li'i jôm, ane jôm b'ave Jehova Zambe wôé: w'aye bo avis nnôm éto, w'aye bo te fe beta lôñeban. 17 Te ke jôm é ne ntinetane ya jañ j'aye kabetane wo wôé; ane Jehova a ye kôñelan mfa'a ya beta ñyaane wé, a liti wo mvam, a ko wo éngôngô, a fôlô wo, aval ane a nga tiñeti beéso bôé; 18 éyoñ w'aye vô'ôlô ntyiñe Jehova Zambe wôé, mfa'a ya ba'ale metiñe mé m'atiñeti wo môse wu ôse, a bo jam e ne zôsô mise me Jehova Zambe wôé.

14 Mi ne bone ya Jehova Zambe wônan : te tenane menyôle menan, nge sôté ntui zañe ya mis ajô miñwuan. 2 Amu ô ne ayoñ e ne étyi be Jehova Zambe wôé, a Jehova a tobeya wo ô bo ayoñ e ne jôme jóé, a dañe meyoñ mese me to si nyô.

3 Te di mbia jôm éziñ. 4 Bana be ne betit mi ne ngule ya di : ényaka, ntômba, ékela, 5 nkok, mvin, sô, ékela ya fé, zip, émvu, a ntômba ya fé. 6 Betite besse, tit é ne nsalan ébo'os, é nto nsalan abo, a ébo'otô fe nyalak, mfa'a ya betit, nje éte mi ne ngule ya di. 7 Ve jame da bana mi aye bo te di mfa'a ya ba b'abo'otô nyalak, nge ba be ne nsalan ébo'os : Chameau, a lièvre, a nyôk, amu b'abo'otô nyalak, ve te nsalan ébo'os, be ne mia te mfuban. 8 Ngôé fe, amu é ne nsalan ébo'os, ve te bo'otô nyalak, nje é ne mia te mfuban : mi aye bo te di minsône miap, nalé fe te nambe mimbim miap.

9 Bina mi ne ngule ya di mfa'a ya biôm bise bi to mfa'a ya mendim été : jôm ése é bili mengap a bibas, nje mi ne ngule ya di ; 10 a jôm ése é ne te bi mengap a bibas nje mi aye bo te di ; é ne mia te mfuban.

11 Mi ne ngule ya di anon ese e ne mfuban. 12 Ve dina e ne di mi aye bo te di : ndôé, a ébandôé, a jun, 13 a viol ôbam, a éfufu ôbam, a nya ôbam avale dé, 14 a éñbwañ ése avale dé, 15 a éngutu, a mvômvôt, a élole mañ, a ôbam avale dé, 16 a akuñ, a nduk, a akuñ e be'e bitombo, 17 a ngôkoé, a ntemémvoé, a nsoñemeto'o, 18 a bingobingo, a sôsolesôé avale dé, a huppe, a éndem. 19 Biôm bise bi anyi'itan bi bili mefap bi ne mia te mfuban : bi aye bo mia te diban. 20 Mi ne ngule ya di anon ese e ne mfuban.

21 Mi aye bo te di jôm éziñ j'awu ntui : ô ne ngule ya ve je ntabe ô to mimbé miôé été, ô di je ; nge na, ô ne ngule ya kuane je môt ya ayoñ afe : amu ô ne ayoñ é ne étyi be Jehova Zambe wôé. Te yame mone kabat menyañ me nyia été.

22 W'aye fo'o ve ngap awômô mfôan ôse ya mvoñe jôé, jôm j'aso afup mimbu mise. 23 A w'aye di asu Jehova Zambe wôé, vôm a ye tope na, jôé dé é tabe vôm ate, ngap awômô ya fône jôé, a nyô ya mfefé vin wôé, a nyô ya mbone wôé, nalé fe bon b'atâté bialé mimbam miôé, binyaka a mintômba ; ane w'aye ye'é ko Jehova Zambe wôé woñ melu mese. 24 Nge zen j'adañe wo ayap, ane ô se ngule ya be'e je, amu vôm ate a dañe wo ôyap, vôm Jehova Zambe wôé a ye tope na, a telé jôé dé été, éyoñ Jehova Zambe wôé a ye botane wo ; 25 éyoñ étê w'aye folane je moné, a ka'a moné

ate wo wôé ét , a w'aye ke v m Jehova Zambe wô  a ye top : 26 w na w'aye ve mon  ate mfa'a j m  se nleme w   w'ak mb , mfa'a ya bey m binyaka, nge mint mb , nge vin, nge binyunyui bi ne ngu, nga mfa'a j m  se nleme w   w'aja'  wo ; w na w'aye di v m ate asu Jehova Zambe w  , a w'aye vak, womien a b te ya nda j  . 27 Nal  fe w'aye bo te j   mone L vite a to mimb  mi  t  ; amu a ne te bi ngap nge j m nsamba w  .

28 Eyoñ ése mimbu mila mi lôteya w'aye soo ngape awômô ése ya biôm bi nga fôé wo mbu ôte, a naane je mimbé miôé étê : 29 wôna mone Lévite, amu a ne te bi ngap nge jôm nsamba wôé, a ntabe, a monenyui, a nkus, be to mimbé miôé étê, b'aye so, a di a jaé ; nde te Jehova Zambe wôé a ye botane wo ésaé ése ya mo môé w'abo.

15 Eyoñ ese mimbu zañbwa mi lôteya w'aye bo ô telé'é njô'ane biôm. 2 Avale b'aye jôé biôm nde di : môt ase a nga ve ékôla, aye jô'é jôm a nga kolé môt ba nye be to ; a ye bo te yete je be môt ba nye be to a monyañé wé; amu njô'ane ya biôm amu Jehova ô maneya keteban. 3 O ne ngule ya yete jôm be môte ya ayoñ afe : ve jôme jôé ése é ne be monyoñ, nje wo wôé w'aye jô'é. 4 Jame da, minzôzoé mi aye bo momo be wo (amu Jehova a ye fo'o botane wo si Jehova Zambe wôé a ve wo é bo ngape jôé w'aye nyoñ), 5 nge w 'aye bo ve tu'a vô'ôlô tyiñe Jehova Zambe wôé, mfa'a ya ve ngule ya bo atiñ ése di m'atiñeti wo môse wu. 6 Amu Jehova Zambe wôé aye botane wo, aval ane a nga tiñeti wo: w'aye bo ô va'a meyoñ abui bikôla, ve womien te nyoñ ékôla ; w'aye jôô meyoñ abui, ve m'aye bo te jôô wo.

7 Nge ñôzôzoé éziñ ô ne be wo, môte wua ya bobenyoñ, ô to mimbé miôé mi éziñ mfa'a ya si jôé Jehova Zambe wôé a ve wo, te bo nleme wôé ayet, nge dipe wo wôé be monyoñ a ne azoé ; 8 ve ô kui fo'o wo wôé be nye, a kôlé fo'o nye abim d'ayiane jôm a jeñ mfa'a ya biôm a kômbô. 9 Tabe'e ntye, mbia fe'e a za kui wo nleme na, Mbu zañbwale, mbu ya njô'ane biôm, ô nto bebé ; a dise dôé é viane bo abé mfa'a ya monyoñ a ne azo'é, wo te ve nye jôm : nye ve yône be Jehova ajô dôé, a jam ete e viane bo abé be wo. 10 O va'a fo'o nye, nleme fe te wô'ô ôlun éyoñ w'ave nye ; amu na, jam ete nde Jehova Zambe wôé a ye botane wo de ésaé jôé ése, a mam mese wo wôé w'abi. 11 Amu minzôzoé mi aye tame mane si nyô : ajô te mat'iñeti wo na, O kui fo'o wo wôé be monyoñ, a be bôte bôé b'ajeñé biôm, a be minzôzoé miôé, si jôé.

12 Nge monyoñ, mone Hébreu, be kuaneya nye be wo, nnye fe a boy a wo ésaé mimbu misaman ; wôna mbu zañbwale ñwô w'aye suu nye a kôlô be wo a nto nti. 13 Eyoñ w'asuu nye a kôlô be wo a nto nti, te suu nye a kôlô zesé: 14 ô kôme'e kômesane nye biôm bi aso mbam mintômba wôé, a nseñe wôé b'aty'a bidi, a ébé jôé b'amiate vin ; ô va'a nye aval ane Jehova Zambe wôé a maneya botane wo. 15 O simesa'ane fe na, ô nga to ôlo si ya Égypte, a Jehova Zambe wôé a nga kôté wo : ajô te m'atiñeti wo jam ete môse wu. 16 A ye bo na, nge a jô wo na, M'aye ke kôlô be wo: amu a nye'e wo a nda jôé, amu fe a to mvo'ë be wo; 17 éyoñ éte w'aye nyoñ nsoñ a tube wô alo dé e bane'e mbé, wôna a ye bo mbo ésaé wôé nnôm éto. O bo'o fe mbo ésaé wôé ane minga aval ete. 18 Eyoñ w'asuu

nye a kôlô be wo a nto nti, ô bo'o te wô'ô jam ete ayaé; amu a boyo wo ésaé mimbu misaman, tañe ya nya mbo ésaé tañ ébaé ; a Jehova Zambe wôé a ye botane wo mam mese w'abo.

19 Beyôm bese b'aye tate bialé mimbam miôé, binyaka a mintômba, w'aye telé be étyi be Jehova Zambe wôé : w'aye bo te bo ésaé a jôm j'ataté bialé mbam binyaka wôé, nge tyi'i jôm j'ataté bialé mbam mintômba wôé mevu. 20 W'aye bo ô ja'a je asu Jehova Zambe wôé mbu ôse vôm Jehova Zambe wôé a ye top, womien a bôte ya nda jôé. 21 Nge e nji bo nyôle mvo'é ne selem, aval ane nge é ne éyem nge ndim, aval mbia jôm ese nyô, wôna o bo'o te tyi'i je Jehova Zambe wôé. 22 W'aye di je mimbé miôé étê : nyô ane te mfuban a nyô a ne mfuban b'aye di je avale da, aval ane b'adi mvin a nkok. 23 Ve jame da, w'aye bo te di metyi ya étê ; w'aye sôé me si aval ane mendim.

16 B'a'ale'e ngon Abib, a ba'ale'e fe Pâque be Jehova Zambe wôé ; amu ngon Abib nje Jehova Zambe wôé a nga sooo wo Égypte alu. 2 O tyi'i Jehova Zambe wôé biôme ya pâque, bi so'o mbam mintômba a mbam binyaka, vôm Jehova a ye tope na, jôé dé é tabe vôm ate. 3 Te di fembé é ne mvusan étê tañe melu zañbwa, fembé ya ékpwe'ele ; alu ô nga so si ya Égypte avô : nde te wo ye simesane môs ô nga so si ya Égypte melu mese ya ényiñe jôé. 4 Jôm j'avusu fembé j'aye bo te yené be wo minné miôé mise tañe melu zañbwa ; nalé fe minsôn w'atyi'i mam me ngôé môse ya ôsu mi aye bo te bômbô ngume alu akekui mam me tyé. 5 W'aye bo te tyi'i pâque vôm éziñ mimbé miôé étê, mmie Jehova Zambe wôé a ve wo ; 6 ve vôm Jehova Zambe wôé a ye tope na, jôé dé é tabe vôm ate, vôm ate w'aye tyi'i pâque ya mam me ngô'é, éyoñ jôp d'adim, afôla mbu ya ô nga so de Égypte. 7 W'aye bupe je a di je vôm Jehova Zambe wôé a ye top : wôna mam me tyé w'aye kôñelan, a ke menda bindelé miôé. 8 W'aye bo ô ja'a fembé é ne te mvusan tañe melu mesaman ; alu zañbwale nde d'aye bo beta nya ésulane be Jehova Zambe wôé ; w'aye bo te bo ésaé éyoñ étê.

9 Lane'e besondô zañbwa mfa'a wôé : w'aye tate lañe besondô bete zañbwa akôlô éyoñ w'ataté futi fa betetele be nlisi étê. 10 Nde w'aye ba'ale be fête ya besondô be Jehova Zambe wôé a mvean e ya jôm wo wôé w'ave é bo mvean ane nlem w'anye'e, ñwô w'aye ve, aval ane Jehova Zambe wôé a botane wo ; 11 a w'aye va' asu Jehova Zambe wôé , womien, a mona fame wôé, a mona minga wôé, a mbo ésaé wôé a ne fam, a nyô a ne minga, a mone Lévite a to mimbé miôé étê, a ntabe, a monenyui, a nkus, be to be wo, vôm Jehova Zambe wôé a ye tope na, jôé dé é tabe vôm ate. 12 A w'aye simesane na ô nga to ôlo Égypte : nde w'aye ba'ale mevinda mete a bo me.

13 Ba'ale'e fête ya bibem tañe melu zañbwa, éyoñ étê ô kôaneya biôme ya nseñe wôé b'atya'a bidi, a ébé jôé b'amiate vin: 14 a w'aye va'a fête jôé étê, womien, a mona fame wôé, a mona minga wôé, a mbo ésaé wôé a ne fam, a nyô a ne minga, a mone Lévite, a ntabe, a monenyui, a nkus, be to be mimbé miôé étê. 15 W'aye ba'ale fête be Jehova Zambe wôé tañe melu zañbwa vôm Jehova a ye top; amu Jehova Zambe wôé a ye botane wo mfôane wôé ôse, a ésaé ése ya mo môé, nde w'aye va'a mimfa'a mise. 16 Befam bôé bese b'aye kui asu Jehova Zambe wôé vôm a ye top ngum mbu mekui mela: éyoñ fête ya fembé é ne te mvusan, a éyoñ fête ya besondô, a éyoñ fête ya bibem; nde fe

b'aye bo te kui asu Jehova te jôme mo: 17 môt ase a ye ve ane a ne ngule ya bo, aval ane ébotane ya Jehova Zambe wôé a vuya wo é né.

18 w'aye telé betyi'i mejô a bivet mimbé miôé mise, mmie Jehova Zambe wôé a ve wo, aval ane meyoñe môé me né; mbe b'aye tyi'i bôte mejô nya ntyi'ane. 19 Te vite nya ntyi'ane mejôô: te semé mingum mi bôt; nalé fe te meyoñe tañe ya nkus ; amu tañe ya nkus j'ave mise beyeme mam ndim, a vite mejô ya bôt be ne zôsô. 20 W'aye tône jam é ne nya zôsôô, ajô te nde w'aye nyiñ, a meyoñe si Jehova Zambe wôé a ve wo, é bo ngape jôé.

21 Te bé avale élé éziñe ya bo Ashera mfôm autel Jehova Zambe wôé, nnye w'aye lôñ. 22 Nalé fe w'aye bo te telé akôn; nde Jehova Zambe wôé a vini.

17 W'aye bo te tyi'i Jehova Zambe wôé nnôm ényaka, nge ntômba, é ne éyeme nyô, nge jôm éziñ é ne abé ; amu mbia jôme le be Jehova Zambe wôé.

2 Nge be koé fam nge minga zañe jôé, mimbé miôé mi éziñ étê, mmie Jehova Zambe wôé a ve wo, a bo'o jam é ne abé mise me Jehova Zambe wôé, a tyam élate jé, 3 nnye ate a keya bo bezambe befe bisaé, a kañe be, nge kañe jôp, nge ngon, nge nsamba éziñe ya yôp, mbie me nji tiñeti, 4 a be kate wo, a ô wô'ôya de ; éyoñ étê w'aye tua sili ; nge e ne nya ajôô, a jam ete e bo étê na, aval mbia jam ete d'aboban Israël, 5 wôna w'aye zu fam étê nge minga ate, nyô a nga bo mbia jam ate, mimbé miôé, fam étê ébien nge minga ; a w'aye lume be mekok a wôé be. 6 Nyô a ye wu, b'aye wôé nye a anyu ya bengaa bebaé , nge bengaa bela ; b'aye bo te wôé nye a anyu ya ngaa wua. 7 Wo ya bengaa ñwô w'aye tate bi nye a wôé nye, mo me bôte bese mvua. Nalé ate w'aye vaa abé te zañe jôé.

8 Nge ajô d' akui é dañe wo ayaé ya tyik , metyi li metyi li, nkate li nkate li, mbibane li mbibane li, mam mete me to mame ya minkobô mimbé miôé étê; wôna w'aye kôlô si, a bet a ke vôme Jehova Zambe wôé a ye top; 9 nde w'aye kui vôm beprêtre, Belérite, be to, a kui fe be ntyi'i mejô a ye bo melu mete: w'aye sili ajô te; mbe b'aye liti wo ntyi'ane ya ajô. 10 Nde w'aye bo aval ane ntyi'ian ôte w'alôt, ñwô b'aye liti wo vôm Jehova a ye top; a w'aye ve ngule ya bo mam mese b'aye ye'ele wo: 11 aval ane atiñ b'aye ye'ele wo d'aye lôt, avale fe ane ntyi'an b'aye kate wo ô né, aval ete nde w'aye bo; w'aye bo te yale feñ a li'i ntyi'an b'aye liti wo, mfa'a ya mbo nnôm, nge mfa'a ya mbo nga. 12 Môt a bo ébiasé, vôm a bo te vô'lô prêtre, nyô a tele a bo ésaé wôé asu Jehova Zambe wôé nge te vô'lô ntyi'i mejô, môt ate a ye wu: a w'aye vaa abé te Israël étê. 13 Wôna bôte bese b'aye wôk, a ko woñ, te fe beta bo ébiasé.

14 Eyoñ ô kuiya si Jehova Zambe wôé a ve wo, a meyoñe je, a tabe étê, a jô na, M'aye telé njô bôt a jôô ma, aval ane meyoñ mese m'abômane ma; 15 w'aye fo'o telé nyye njô bôt a jôô wo, nyô Jehova Zambe wôé a ye top: môte wua a so'o bobenyoñe bôé nnye w'aye telé njô bôt a jôô wo; ô nji yiane telé môt ya ayoñ afe a jôô wo, nyô a nji bo monyoñ. 16 Ve Jame da, a ye bo te kô'lôlane émien bikabela, nge tindi bôte na be bulan Égypte, amu a ye kô'lôlane bikabela ;

amu Jehova a maneya jô mia na, Ataté éyoñe ji mi aye bo te fe beta bulane zen éte. 17 Nalé fe na, a ye bo te kô'ôlan émien binga, nde te nleme w'aye bo te kôñelan mfa'a mfe: nalé fe a ye bo te dañe kô'ôlan émien argent a or.

18 A ye bo na, éyoñ a ye tabe éto njôô ya ayoñe dé, a ye tili mejô ya atiñe di kalate été, me so'o ma me ne be beprêtre, Belévite : 19 Kalate ate a ye tabe be nye, nde aye lañ été melu mese ya ényiñe jé; nde te a ye ye'é ko Jehova Zambe wé woñ, mfa'a ya ba'ale mejô mese ya atiñe di a memvinda ma, a bo me; 20 nalé nleme wé w'aye bo te betebane yôp a dañe bobenyañe bé, nnye fe a ye bo te yale feñ mfa'a ya mbo nnôm, nge mfa'a ya mbo nga a li' atiñ: ajô te nde melu mé m'aye bo abui éto njôane jé, émien a bone bé, zañe ya Israël.

18 Bepêtre, Belévite, e ne na, ngume ayoñe Lévi, b'aye bo te bi jôm nge ngap nsamba Israël : b'aye bo be ja'a mimveane ya Jehova b'abo a nduan, a ngape jé. 2 Nde b'aye bo te bi ngap zañe ya bobenyañe bap: Jehova nnye ane ngape jap, aval ane a nga jô be. 3 Jôm bôt b'ayiane ve beprêtre, é so'o be ba b'atyi'i jôm, to é ne nnôm ényaka nge ntômba, é ne na, b'aye ve prêtre éname wo, a memañe mebaé, a ôsañ. 4 W'aye ve nye bembômô bibuma ya fône jôé, a mfefé vin wôé, a mbone wôé, a jôme ya ôsu mevule mintômba miôé. 5 Amu Jehova Zambe wôé a tobeya nye meyoñe môé mese na, a tabe a bo ésaé a jôé Jehova, émien a bo be fam bé nnôm éto.

6 Nge mone Lévite a so mimbé mi aka'a miôé mi éziñ vôm Israël ase, vôm a wô'ô tabe, a ke vôm Jehova a ye top a nkômban ôse ya nlem; 7 wôna a ye bo ésaé a jôé Jehova Zambe wé, aval ane bobenyañe bé bese Belévite b'abo, ba b'atabe valé asu Jehova. 8 B'aye bi mengape ya di avale da, te lañ jôm j'aso nkuane biôm beésa.

9 Eyoñ w'aye kui si Jehova Zambe wôé a ve wo, te yé'é mboane mbia be mame ya meyoñe mete. 10 B'aye bo te yen môt be wo, nyô a lôtô mona fame wé nge mona minga wé nduan été, nyô a bo a bo'o mame ya bemvi'i, a nyô a bi'i mam zene ye ntyi'ane betit, nge mbimbiañ, nge ngengañ, 11 nge mbi minkuk, nge nyô a bo a sili'i bekôn, nge mbo mesimba, nge ngengam. 12 Amu nyô ase a bo mam mete a ne mbia jôme be Jehova : nalé fe amu mbia be mam mete me Jehova Zambe wôé a titane be asu dôé. 13 W'aye tabe nya zôsôô be Jehova Zambe wôé. 14 Amu meyoñ w'aye vamban mete, mme m'avô'ôlô ba b'abi'i mam zene ya ntyi'ane betit, a mimvimvi'i; ve mfa'a wôé, Jehova Zambe wôé a nji jibi wo ô bo nalé.

15 Jehova Zambe wôé a ye telé wo nkule mejô a so'o zañe jôé, be bobenyoñ, aval ane ma; nnye ate mi aye vô'ôlô; 16 aval ese ane ô nga ja'é Jehova Zambe wôé Horeb môse ya beta ésulan, a jô na, Me bo'o te beta wô'ô tyiñe Jehova Zambe wom, me bo'o fe te beta yene beta nduane nyô, me za wu. 17 Ane Jehova a nga jô me na, Be maneya jô mvaé jam b'ate kobô. 18 M'aye telé be nkule mejô a so'o be bobenyañe bap, aval ane wo; a m'aye futi mejô mam anyu dé été, nalé a ye kate be mam mese m'aye tiñeti nye. 19 A ye bo na, nyô ase a ye bo te wô'ô mejô mam, mme mete a ye kobô a jôé dam, m'aye sili jam ete be nye.

20 Ve nkulu mejô, nyô a ye kobô éfia jia mebun a jôé dam, nge kobô a jôé bezambe befe, nkulu mejô ate a ye wu.
21 Nge w'ajô nleme wôé étê na, Efia Jehova a nji kobô, bi aye yeme je aya ? 22 éyoñ nkulu mejô a kobô a jôé Jehova, nge jam ete d'abo te tôñe valé, nge boban, wôna jam Jehova a nji kobô nde le: nkulu mejô ate a kobôya de a mebun, w'aye bo te ko nye woñ.

19 Eyoñ Jehova Zambe wôé a ye tyi'i meyoñ, si jap nje Jehova Zambe wôé a ve wo, a w'aye jiane bito biap, a tabe minlam miap, a menda map; 2 w'aye telé minlam mila mfa'a wôé si jôé étê, nje Jehova Zambe wôé a ve wo na ô nyône je. 3 W'aye kôme zen a tyi'i minné ya jôé bitune bila, nyô Jehova Zambe wôé a ve wo mfa'a ya ngape jôé, nde te ñwôé bôt ase a ye tupe wôé.

4 Ajô ñwôé bôt nde di, nyô a ye tupe wé a nyiñ: môt ase a wôé môt ba nye be to, fu'an, te na a nga bo a siñe' nye melu mvus; 5 aval ane éyoñ môt a ye ke afan étê a môt ba nye be to, be ke ba'a bilé, a wo wé w'asuu ôvône na a ba'a élé, ôvône ke ô koo nke, a bibi môt ba nye be to, nye ve wu; a ye tup a ke nlame wua ya minlam mite, a nyin: 6 a za bo na, nkune metyi a titan ñwôé bôt ate, éyoñ éte nlem ô nto nye ayôñ, a koane nye, amu zen é ne ayap, a bibi nye mbibane ya wôé nye; ve a nji bo nyô a nga yiane wu, vôm a nga to te siñe nye melu mvus. 7 Ajô te m'atiñeti wo na, Telé'é minlam mila mfa'a wôé. 8 Nge Jehova Zambe wôé a nene minné miôé, aval ane a nga tiñeti beéso bôé, a ve wo si a nga tiñeti na a ye ve beéso bôé; 9 nge wo w'aye ba'ale atiñ ése di a bo de, di m'atiñeti wo môse wu na, ô nye'e Jehova Zambe wôé, a wulu mezene mé nnôm éto; éyoñ éte w'aye beté minlam mife mila mfa'a wôé, te lañe mili mite mila: 10 nde te metyi me ne te étom m'aye bo te kuleban si jôé, nje Jehova Zambe wôé a ve wo na é bo ngape jôé, a nalé metyi me tabe be wo.

11 Ve nge môt éziñ a siñe môt ba nye be to, a yabe nye, a kôlô si a bibi nye mbiban ane a ye wu, nnye fe a tup a ke nlame wua ya minlam mite; 12 éyoñ étê bemvendé ya nlame wé b'aye lôme bôt be ke nyône nye wôé, a kee nye mo me nkune metyi, nde te a ye wu. 13 Dise dôé d'aye bo te wô'ô nye éngôngo, ve w'aye vaa metyi me ne te étom mfa'a ya Israël, nde te mam môé m'aye ke mvo'é.

14 W'aye bo te vaa ndem ya nné si ya môt mia nye mi to, nje ba ya melu kôa be nga telé, mfa'a ya ngape si w'aye nyôñ, si Jehova Zambe wôé a nga ve wo na ô nyône je.

15 Ngaa wua a ye bo te kôlô si a bo'olô môt amu mbia jam éziñ, nge amu abé éziñ, mfa'a ya mbia mboan éziñ a bo : anyu bengaa bebaé, nge anyu bengaa bela, nde d'aye yemete ajô. 16 Nge ékotekot ngaa j'akôlô si a bo'olô môt éziñ mfa'a ya mbia mboan éziñ, 17 éyoñ éte bôte bete bebaé, ba be bili ajô, b'aye tebe asu Jehova, asu beprêtre a betyi'i mejô b'aye bo melu mete; 18 a betyi'i mejô b'aye tu'a sili nya nsilane: a ye bo na, nge ngaa ate a bo ékotekot ngaa, a bôteya fe monyañe wé mejô; 19 éyoñ éte mi aye bo nye aval ane a nga simesane na a ye bo monyañe wé: nalé w'aye

vaa abé te zañe jôé. 20 Nde ba b'ali'i b'aye wôk, a ko woñ, te fe beta bo aval abé te zañe jôé. 21 Mise môé m'aye bo te wô' éngôngo; éyniñ j'aye tañ ényiñ, dis d'atañe dis, asôñ d'atañ asôñ, wo w'atañe wo, abo d'atañ abo.

20 Eyoñ w'akôlô si a ke wosane besiñe bôé, a yen bikabela, a bewagon ya bita, a bôt, bi dañe wo abui, w'aye bo te ko bie woñ; amu Jehova Zambe wôé a ne be wo, nyô a nga so wo si ya Égypte. A ye bo na, éyoñ mi aye kui bebé mewosan, prêtre a ye zu kobô bôt, 3 nde a ye jô be na, Vô'ôla'an, A Israël, môse wu mi zuya mewosan mfa'a ya besiñe benan: te kañesane na minlem mienan mi bo atek; te koane woñ, nge fô'ôban, nalé fe te wô'ane be angôndô; 4 amu Jehova Zambe wônan nnye a ne nyô a wulu nsamba wônan, mfa'a ya wosane besiñe benan ajô denan, a nyii mia. 5 Bivete fe bi aye kobô bôt, na, Za môt a ne va, a maneya lôñ mfe nda, a ngenan te ve wô Zambe ? a kelek a bulan nda jé, a za wu bita, môte mfe a viane ve je Zambe. 6 Za môt a ne fe va a maneya bé afup mindik, a ngenan te di bibuma ya étê? A kelek a bulan nda jé, a za wu bita, môt mfe a viane di bibuma ya étê. 7 A za môt a ne va a maneya tiñeti minga aluk, ve a ngenan te nyoñe nye ? a kelek a bulan nda jé, a za wu bita, môte mfe a viane nyoñe nye. 8 Bivet bi aye fe beta kobô bôt, a bi aye jô na, Za môt a ne va a ko woñ a bo ate'e nlem? a kelek a bulan nda jé, a za bo na, minlem mi bobenzañ mi aye nyeme aval ane nleme wé. 9 A ye bo na, éyoñ bivet bi aye mane kobô bôt, bi aye telé benya bivete ya minsamba asuzo'o bôt.

10 Eyoñ ô kuiya nlam bebé, a kômbô wosane wô, ô kate'e wô foé ya élat. 11 A ye bo na, nge w'abulane wo éyalane ya mvo'é, a dii wo mimbé, éyoñ éte a ye bo na, bôte bese b'aye koé étê b'aye bo be yaka'ane wo, a bo wo bisaé. 12 Nge w'aye ben élat be wo, ve kômbô wosane wo, éyoñ éte mi aye dili wô bita: 13 éyoñ Jehova Zambe wôé a ye ve wô mo môé, w'aye wôé fam ése ya étê a meyo me nkpwate mekôn: 14 ve binga, a ayôme bon, a biyem, a biôm bise bi ne nlam, biôm bise w'aye sa étê, w'aye nyoñe bie bi bo ngape jôé ya nsa; nalé w'aye di biôm w'asa besiñe bôé, mbie Jehova Zambe wôé a veya wo. 15 Aval ete nde w'aye bo minlam mise mi ne wo ôyap abui, mmie mi ne te bo minlame ya meyoñe ma. 16 Ve mfa'a ya minlame ya meyoñe ma, mmie Jehova Zambe wôé a ve wo na mi bo ngape jôé, w'aye bo te nyii jôm é veebe ; 17 ve w'aye jiane bie ne meñ ! Behéthien, a Beamoréen, Becananéen, a Bephérézien, Behévien, a Bejébusien ; aval ane Jehova Zambe wôé a nga tiñeti wo ; 18 nde te b'aye bo te ye'ele mia mi tôñ mbia be mam map, mme be boyá bezambe bap ; nalé mi nga ye bo Jehova Zambe wônan abé.

19 Eyoñ w'aye dili nlam bita melu ayap, éyoñ w'awosane wô a kômbô nyoñe wô, w'aye bo te ndamane bilé ya étê a mba'an ôvôn ; amu éyoñ éziñ w'aye di étê, a w'aye bo te ba'é bie ; amu na, ye élé ya fé é ne môt, ane w'aye dili je bita ? 20 Ve bilé w'ayeme na bi nji bo bilé bidi, mbie w'aye ndaman a ba'é ; a w'aye lôñ aka'a ya wosan nlam w'awosane wo, akekui w'aye nyoñeban.

10 Eyoñ w'akôlô si a ke wosane besiñe bôé , a Jehova Zambe wôé a ve be mo môé, a w'ake be minkôm, 11
w'ayene fe abeñe minga mfa'a ya minkôm, a yi nye, a kômbô nyône nye a bo minga wôé ; 12 éyoñ éte w'aye ke nye
nda jôé ; wôna a ye sôté nlô, a tyi'i biaé ; 13 a ye fe vaa mengômesan ya nkôm nyôle jé, a tabe nda jôé, a yi ésa ba nyia
ngum ngon : mvus éte nje w'aye ke be nye, a bo nnôme wé, nnye ke a bo nyo nga. 14 A ye bo na, nge w'abo te yene
mvaé be nye, éyoñ éte w'aye suu nye mfa'a ôse a kômbô ke ; ve w'aye bo te ve'ele kuane nye a moné, ô bo'o fe te bo
nye mame ya ôlo, amu ô veya nye ôson.

15 Nge môt a bili binga bebaé, nyina a nyeke'e, nyina a vini'i, bebaane be maneya fe biaé nye bon, nyô a nye'e a nyô a vini ; 16 éyoñ éte a ye bo na, môs a ye kape bone bé akum a bili, a ye bo te telé mone ya nyô a nye'e éto ntô a dañe mone ya nyô a vini, nnye a ne ntô : 17 ve a ye meme nyô ane ntô, mon ya nyô a vini, a ve nye mengap mebaé biôm bise a bili ; amu nnye ate a ne atata'a ya ngule jé ; ngule ya ntô é ne énjé.

18 Nge môt a bili mona fam a ne ntip a melo, nyô a bene wô'ô tyiñé ésa, nge tyiñé nyia, a kôsa bo b'abôme nye, nnye te vô'ôlô be ; 19 wôna ésa ba nyia b'aye bi nye, a kui nye bemvendé ya nlame wé, mbé aka'a ya vôme wé ; 20 nde b'aye jô bemvendé ya nlame wé na, Mone Wongan nyô a ne ntip a melo, a bene fe wô'ô tyiñé jangan ; a ne ndo'o bidi, a nso'o bilam. 21 Nde befam bese ya nlame wé b'aye lume nye mekok a wôé nye: nalé w'aye vaa abé te zañé jôé ; a Israël ase a ye wôk, a ko woñ.

22 Nge môt a boy a mbia jam a yiane wu nye, a b'awôé nye, a w'atyelé nye élé yôp; 23 mbim w'aye bo te li'i ô tyele nye élé ngum alu, ve w'aye fo'o jame nye môs ôte ôbien ; amu nyô a ne ntyelane yôp a ne biyo'é be Zambe ; nde te w'aye bo te ndamane si jôé Jehova Zambe wôé a ve wo na é bo ngape jôé.

22 W'aye bo te yen nnôm ényaka monyoñ nge ntômba wé bi yale'e fé, ô viane sobo bie : w'aye fo'o beta ke bie be monyoñ. 2 Nge monyoñ a nji bo wo bebé, nge na, ô nji yeme nye, wôna w'aye zu je nda jôé, a j'aye tabe be wo akekui monyoñ a ye jeñje je, a wo ya bulane nye je. 3 W'aye fe bo éjakase jé aval ete ; w'aye fe bo ngômesane jé aval ete ; w'aye fe bo jôm ése ya monyoñ é dimiya aval ete, nje a nga dimili, a wo ô yeneya : womien ô vo'o sobô. 4 W'aye bo te yen éjakase monyoñ nge nnôm ényaka wé bi kuya si zenezen, ô viane sobô bie : w'aye fo'o volô nye a beta bete bie.

5 Minga a ye bo te jaé jôme fam, nalé fe fam te jaé ngômesane minga ; amu môt ase a bo mam mete a ne mbia jôm be Jehova Zambe wé.

6 Nge w'atem ô tôbaneya dumba'a ônon zen w'ake, nge élé éziñ nge si, biye nge metyi bi to ét , nyia ke a bô'ô biye, nge metyi, w'aye bo te nyoñe nyia ba biye : 7 w'aye fo'o suu nyia, ve ô ne ngule ya nyoñe biye mfa'a wôé ; ajô te nde mam môé m'aye bo mvo' , a melu môé m'aye bo abui.

8 Eyoñ w'alôñ mfefé nda, éyoñ éte fe w'aye lôñ nka'ale mbôma'ane andile dôé yôp, nde te ô bo te dutu metyi mfa'a ya nda jôé, nge môt a ku val .

9 W'aye bo te mias afupe mindi'i dôé mevaled me mvoñe meba , bibuma bise bi za ja , mvoñ ô nga mias, a nyô afup é nga vu. 10 W'aye bo te senane si ô lat nnôm ényaka a éjakas nsamba wua. 11 W'aye bo te jaé jôm é ne nti ane bi m mevaled meva, mevule me ntômba a minsinga mi ndombo mfula'ane.

12 W'aye bo meze'ele minka minyine ya ngômesane jôé, nje w'abuti ny le jôé.

13 Nge môt a lu'u minga, a jô' bô nye, a vini nye, 14 a bo'olô nye mam me ne ôson, a ve nye jôé ab , a jô na, Me nga nyoñe minga ny , ve éyoñ me nga ke nye beb , me nji ko  mendeme ya éndun be nye ; 15 éyoñ éte ésa ngor éte, ba nyia, b'aye zu mendeme ya éndun ngor éte v m bemvend  ya nlam ôte be to akak ; 16 a ésa ngor a ye j  bemvend  na, Me nga ve m te ny  ngo Jame na a luk, nde a vini je ; 17 tama yenan, a viane ya bo'olô nye mam me ne ôson, a j  na, Me nji ko  mendeme ya éndun be ngo j é ; ve mendeme ya éndun ngo jam, mme ma. Nal  b'aye kuli ngômesan éte mise bemvend  ya nlam. 18 Wôna bemvend  ya nlam ôte b'aye bi môt ate a b me nye ; 19 b'aye fe tupe nye ta  besicle be argent ntet, a nyoñe be, a ve be ésa ngor, amu a nga zu ve éndune ngone ya Isra l mbia j é : ngor éte j'aye bo minga w  ; a vo'o suu je melu mese a to. 20 Ve nge jam éte e bo na, be nji ko  mendeme ya éndun be ngor éte ; 21 éyoñ éte b'aye zu ngor éte mb  si nda ésa, a befame ya nlame w  b'aye lume je mekok a w e je, amu é maneya bo akut Isra l éte, a bo bijab  nda ésa w  : nal  ate w'aye vaa ab  te za e j é.

22 Nge be ko  fam ba minga a ne nlu'uane fam be jô' b , éyoñ éte bebaane b'aye w , fam é nga jô' b  minga, a minga émien : nal  w'aye vaa ab  te Isra l.

23 Nge ngor é ne éndun é ne, é to nti etane na j'alu'u fam, a fam j'ako  je nlam, a jô' b  je ; 24 éyoñ éte mi aye kuli be bebaane mb  aka'a ya nlam ôte, nde mi aye lume be mekok, a w e be ; ngor, amu é nji y n, é to fe nlam ; a fam, amu é maneya ndaman ngale ya môt ba nye be to : nal  ate w'aye vaa ab  te za e j é.

25 Ve nge fam j'akoé ngon é ne ntiñetane na j'alu'u fam afup, a fam éte j'abi je a ngu, a jô'ôbô je ; éyoñ éte fam é nga jô'ôbô je nje étam j'aye wu : 26 ve w'aye bo te bo ngon éte jôm ; amu ngon é nji bi abé j'ayiane wu de : amu jam ete e ne aval ane éyoñ môt a kôlô si, a wôé môt ba nye be to : 27 amu a nga koé je afup, ngon é ne ntiñetane na j'alu'u fam é nga yôn, ve môté ya nyii je momo.

28 Nge fam j'akoé ngon é ne éndun, é nji bo ntiñetane na j'alu'u fam, ve bi je, a jô'ôbô je, be koé fe be ; 29 éyoñ éte fam é nga jô'ôbô je j'aye ve ésa ngon besicle be argent mewôm metan, a ngon éte j'aye bo minga wé, amu a nga ve je ôson ; a se ngule ya suu je melu mese a to.

(BIBLE BULU VV 30 = VV 1 DU CHAP 23)

30 Fam j'aye bo te nyoi ngá ésa, nalé fe j'aye bo te kui éndelé ésa.

23 Nyô a ne ndamane mimbañ mi fam, nge atyel ntyi'ane étun, a ye bo te nyin ésulan ya Jehova.

2 Mon ane mbialan mejian a ye bo te nyin ésulan ya Jehova ; te ke môt ya be nye a ye nyin ésulan ya Jehova akekui miaé awômô

3 Mon Ammonite a mone Moabite a ye bo te nyin ésulan ya Jehova ; te ke môt ya be be a ye nyin ésulan ya Jehova akekui miaé awômô nnôm éto ; 4 amu be nji zu tôbane mia zen, be bili fembé a mendim, éyoñ mi nga so Égypte, nalé amu be nga kuse Balaam mone Beor a so'o Pethor mfa'a ya Mésopotamie a tebe wo ngame yat, a yo'é wo. 5 Ve a kôsa bo nalé, Jehova Zambe wôé a nga bene vô'ôlô Balaam ; ve Jehova Zambe wôé a nga kôñelane biyo'é bite bi bo bibotan mfa'a wôé, amu Jehova Zambe wôé a nga nye'e wo. 6 W'aye bo te jeñé na, be yene mvo'é nge na akume dap e ke ôsu melu mese w'aye tabe nnôm éto.

7 W'aye bo te yene mone Édomite ane mbia jôm ; amu ane monyoñé wôé : w'aye bo te yen mone Égyptien ane mbia jôm ; amu ô nga to ntabe si jé. 8 Bone ya miaé lale b'abialé be be b'aye nyin ésulan ya Jehova.

9 Eyoñ w'akôlô si a ke vule minkane ya wosane besiñé bôé, éyoñ éte w'aye ba'ale womien mfa'a ya mbia jôm ase.

10 Nge môt éziñ a ne be mia, a to te mfuban amu Jam éziñ a nga tem alu, éyoñ éte a ye kôlô minkan, a ye bo te zu minkan éte: 11 ve aye bo na, éyoñ ngô'é j'aye bo, a ye wobane mendim; éyoñ jôp e dimeya, a ye zu minkan éte. 12 W'aye fe bi vôm minkan atan, vôm w'aye bo ô kelek: 13 w'aye fe bi ôfak biôm biôé ya mewosan éte na; a ye bo na, éyoñ w'asômbô atan valé, w'aye fa'a vie si, a kôñelan, a vise jôm j'aso be wo: 14 amu Jehova Zambe wôé a ke a wulu minkane miôé, a kômbô nyii wo, a ve besiñé bôé asu dôé ; ajô te minkane miôé mi aye bo étyi, nde te a ye bo te yene mvine jôm be wo, a lume wo mvus.

15 W'aye bo te kee mbo ésaé a tubeya be ésa wé a zu be wo be ésa wé: 16 a ye tabe be wo, zañe jôé, vôm émien a ye top mbé wua ya mimbé mi aka'a miôé été, vôm a dañe yene mvaé: w'aye bo te kpwe'ele nye.

17 Minga bijabô a ye bo te bo mfa'a ya bengone ya Israël, nalé fam bisôk j'aye bo te bo mfa'a ya bo be fame ya Israël. 18 W'aye bo te zu ma'ané ya minga bijabô nda Jehova Zambe wôé étè a ya'an atiñ éziñ, nge ma'ané me mvu: amu biôm bite bibaé bi ne mbia jôm be Jehova zambe wôé.

19 Te kôlé monyoñé jôm ô nyoñé nsenge ; nsenga ya moné, nsenge ya bidi, nga nsenga ya jôm éziñ be wô'ô kôlé a nyoñé nsenge. 20 O ne ngule ya kôlé môt ya ayoñ afe, ô nyoñ nsenge, ve w'aye bo te kôlé monyoñ a nyoñ nsenge, nde te Jehova Zambe wôé a ye botane wo mam mese w'afuti wo wôé, mfa'a ya si w'ave nyin étè na ô nyoñé je.

21 Eyoñ w'aye tiñeti Jehova Zambe wôé atiñ, w'aye bo te bo élés ya tôé de: amu Jehova Zambe wôé a ye fo'o sili jam ete be wo, e nga ye fe bo abé be wo. 22 Ve nge w'aye bo te tiñeti, d'aye ke bo abé be wo. 23 W'aye ba'ale jam ese e kuiya biyaé biôé a bo de; aval ese a ne ô nga tiñeti Jehova Zambe wôé, mvean ane nlem w'anye'e, ñwô ô maneya tiñeti a anyu dôé.

24 Eyoñ w'azu afupe mendi'i ya môt mia nye mi to, éyoñ éte ô ne ngule ya di bibuma bite ane w'anye'e a jaé; ve w'aye bo te futi jôm mvé jôé. 25 Eyoñ w'azu tetela nlisi ya môt mia nye mi to, éyoñ éte ô ne ngule ya bu'u minkô a wo wôé; ve w'aye bo te sem tetela nlisi ya môt mia nye mi to a fa.

24

24 Eyoñ fam j'anyoñe minga, a lu'u nye, éyoñ éte a ye bo na, nge mise mé me bo te yene nye mvaé, amu a yeneya mbia jam éziñ be nye, wôna a ye tili nye kalate ya suu nye, a ve nye mo, a suu nye a kôlô nda jé. Eyoñ a kôlôya nda jé, a ne ngule ya ke bo ngale be môt mfe. 3 Nge nnôme ya mvus ate a te vini nye, a tili fe nye kalate ya suu nye, a ve nye nye mo, a suu nye a kôlô nda jé; nge na nnôm ya mvus ate a wu, nyô a nga nyoñe nye a bo minga wé; 4 nnôme wé ya ôsu a nga suu nye, a se ngule ya beta nyoñe nye a bo minga wé, éyoñ éte a ndamaneya; amu nalé a ne mbia jam mise me Jehova: a w'aye bo te ve si abé, nyô Jehova Zambe wôé a ve wo na é bo ngape jôé.

5 Eyoñ môt a nyoñe mfefé minga, a ye bo te ke nsamba mewosan, nalé fe b'aye bo te ve nye ngum ésaé: a ye tabe jale dé zesé tañ ngum mbu, a ve minga a nga nyoñ meva'a nlem.

6 Te ke môt a ne nyōñe jôm b'ako'o de bidi nge ngok éban: amu a nyōñe ényiñe môt éban.

7 Nge be koé môt éziñ a wupe bobenyañe bé bone be Israël, nnye fe a bo môt ate ôlo, nge kuane nye; éyoñ ete ñwuwup ôte w'aye wu: nalé ate w'aye vaa abé te zañe jôé.

8 Mfa'a ya ébubua ôkon ya zam, ô tabe'e ntyele na, ô baale mam mese ngu, a bo fe mam mese beprêtre Belérite b'aye ye'ele mia: aval ane me ga tiñeti be, aval ete mi aye ba'ale mboan. 9 Simesa'ane jam Jehova Zambe wôé a nga bo Marie zene yôp, éyoñ mi nga so Égypte.

10 Eyoñ w'akôlé môt mia nye mi to aval ékôla éziñ, w'aye bo te nyin nda jé a ke nyoñ éban be nye. 11 W'aye tebe atan, a môt w'akôlé jôm, nnye a ye zu éban éte atan vôm ô to. 12 Nge a ne nzôzoé, w'aye bo te bômbô éban éte é to be wo; 13 ve w'aye fo'o bulane nye éban éte éyoñ jôp d'adim, nde te a ye bômbô ngômesane jé ét , a botane wo: nal  jam ete d'aye bo z s  mfa'a w   asu Jehova Zambe w  .

14 W'aye bo te kpwe'ele mbo ésaé a ne azoé a ôsame, to a ne môte ya bobenyoñê bôé, to môte ya mintabe mi atabe si jôé mimbé mi aka'a miôé été: 15 w'aye ve nye tañé jé môs w'ayian, nalé fe jôp d'aye bo te dim tañ éte é to (amu a ne azoé, nleme wé ô maneya fe timbi mfa' ôte); a za yône be Jehova ajô dôé, a jam ete e bo abé mfa'a wôé.

16 B'aye bo te wôé beésa étome bon, nalé fe b'aye bo te wôé bon étom beésa : môt ase a ye wôéban étom abé dé
émien.

17 W'aye bo te vite nya ntyi'ane mejôô ntabe w'ayiane yen, nge monenyui, nge nyoñe ngômesane nkus éban; 18 ve w'aye simesane na ô nga to ôlo Égypte, a Jehova Zambe wôé a nga kôté wo valé: ajô te m'atiñeti wo ô bo jam ete.

19 Eyoñ w'akôane bidi afupe dôé, a vuan mbom nlisi afup, te beta ke nyône wô: w'aye bo jome ya ntabe, a monenyui, a nkus; nde te Jehova Zambe wôé a ye botane wo bisaé bise ya mo môé. 20 Eyoñ w'abibi élé olive jôé, te beta ba'alane bibi mintya: jôme ya étê j'aye bo jôme ya ntabe, a monenyui, a nkus. 21 Eyoñ w'akôane bibuma ya afupe mindi'i dôé, te beta ba'alane kolé bie: jôme ya étê j'aye bo jôme ya ntabe, a monenyui, a nkus. 22 A w'aye simesane na ô nga to ôlo si ya Égypte: ajô te m'atiñeti wo ô bo jam ete.

25 Nge bôt be bili ajô, a b'ake vôm b'atyi'i mejô, a betyi'i mejô b'atyi'i be ajô te; éyoñ éte b'aye kale nyô a ne zôsô, a ve nyô a ne abé mekua. 2 A ye bo na, nge mbia môt ate a ne nyô a yiane biban, wôna nyi'i mejô a ye bôé nye si, a b'aye bibi nye asu dé tañe minkassa, aval ane abé dé e né. 3 Ane ngule ya ve nye minkassa mewôm menyin, a ye bo te lôte tañ éte; a za bo na, nga a ye lôt, a bibi nye minkassa abui a dañ abim ete, wôna monyoñ a ye viane yené aval ane mbia jôme be wo.

4 W'aye bo te dip nnôm ényaka anyu, éyoñ a wulu fese yôp a vaa bikôla'a.

5 Nge bobenyañ b'atabe vôme wua, a wua ya été a wôé, te li'i mon, wôna minga ya nyô a nga wu a ye bo te lu'u môtmfe ya atan: monyaña nnôm a ye nyine be nye, a nyôñe nye a bo minga wé, a bo nye ane monyaña nnôm a yiane bo. 6 a ye bo na, mon a ye taté biaé a ye bo éjiane ya jôé monyañ a nga wu, nde te jôé dé d'aye bo te jañ Israël été. 7 Nge môt ate a nji kômbô nyôñe minga monyañ, éyoñ éte minga monyañ wé a ye ke mbé akak vôm bemvendé be to, a jô na,

Monyaňe nnôme wom a bene ve monyaň jôé Israël ét ; a bene bo me ane monya a nn m a yiane bo. 8 Eyo  t  b m vend  ya nlame w  b aye loene nye, a kob  ny : nge a tebe, a j  na, Me nji ny ' e me nyo ' ny ; 9  yo  t  minga monya  w  a ye ke be nye v m b m vend  be to, a vaa nye  kond  abo, a tui nye menden asu; nde a ye yalan aj  na, Avale di nde b aye bo m t a ne te l n  nda b te monya  w . 10 Nde j j  d 'aye loeban Isra l t t  na, Nda b te ya ny  a bili  kond  mvaan.

11 Eyo  t  befam bebi n e bebi n b ajuan, a minga m t  wua a zu na a ny i nn me w  mo me m t a bibi nye, a same wo, a bi nye bi m bi fam; 12  yo  t  t t  w 'aye seme nye wo, dise d 'aye bo te w ' ng ng go.

13 W 'aye bo te bi bity  b ave  bi me kop mevale meva mfe 'e w  t , ji  nen a ji t tok. 14 W 'aye bo te bi avek mevale meva nda j j  t t , vi  nen a vi t tok. 15 W 'aye bi  ty  ya ve 'e bi me kop  t  mvo ' e a z s ; w 'aye fe bi  vek  ne mvo ' e a z s  : aj  te nde w 'aye tabe de melu abui si Jehova Zambe w  t  a ve wo. 16 Amu ba bese b abo avale mam et , ba bese ba bo  kotekot, be ne mbia j m be Jehova Zambe w  t .

17 Simesa ne jam Amalek a nga bo wo zen  yo  t  mi nga so  gypte ; 18 aval ane a nga t bane wo zen, a w  t  wo b te ya mvus, ba bese be mbe atek ,  yo  t  o mbe ny l atek a nju ' an ; nny  te ko Zambe wo . 19 Aj  te a ye bo na  yo  t  Jehova Zambe w  t  a maneya ve wo awo ' an be besi n b  t  b se mimfa ' a mise, si Jehova Zambe w  t  a ve wo na,  ny  je ane ngape j j , w 'aye tyam  simesane ya Amalek y p ese si ; w 'aye bo te vuan.

26 A ye bo na,  yo  t  o kuiya si Jehova Zambe w  t  a ve wo na  t  bo ngape j j , a ny  je, a tabe t t , 2 w 'aye ny  mb m  ya bibuma bise ya si t t , mbie w 'aye soo bie si j j  Jehova Zambe a ve wo ; nde w 'aye futi nye nko  t t , a ke v me Jehova Zambe w  t  a ye tope na, j j  d   t be t t . 3 nde w 'aye ke bepr tre a ye bo melu mete, a j  ny  na, M se w  m kate Jehova Zambe w  t  fo  na, me kuiya si Jehova a nga ti eti be sa bangan na, a ye ve bia. 4 Nde pr tre a ye ny  nko  mo m , a tel  w  si asu autel Jehova Zambe w  t . 5 Nde fe w 'aye yalan aj  asu Jehova Zambe w  t  na, Tate wom a mbe mon Aram en beb  ya ja  ; ane a nga sis a ke  gypte, a tabe w  t , a to b te ty ty  ; v m ate a nga bo ayo  b t , anen, a  w l , a b t  abui. 6 Ane Be gyptien be nga bo bia ab , a kp 'ele bia, a bet  bia mbia  t t : 7 ane bi nga y ne be Jehova, Zambe ya be sa bangan, ane Jehova a nga w ' ty  jangan, a yene fe nju ' u wongan, a  sa  jangan, a  pk 'ele jangan, ; 8 ane Jehova a nga soo bia  gypte a wo  ne  w l , a wo  ne nsaman, a beta ang nd , a mendem, a bitua bi mam ; 9 a zuya bia v me ny , a ve fe bia si ny , si menya  a w  t  bi alen. 10 O l ,  yo  t  ji me zuya mb m  bibuma ya si t t , nny  wo, A Jehova, o veya ma. Nde w 'aye tel  nye asu Jehova Zambe w  t , a ka  asu Jehova Zambe w  t  : 11 nde fe w 'aye vak amu mva  ese Jehova Zambe w  t  a veya wo, a nda b te j j , womien, a mone L vite, a nt be o to za  j j .

12 Eyo  t  w 'aye mane ve ngap aw m   se ya mf ane w  t  mbu lale,  w  o ne mbu ya ve ngap aw m ,  yo  t  t t  w 'aye ve je mone L vite, a nt be, a monenyui, a nk s, nde te b 'aye di mimb  mi aka ' a mi t  t t , a ja . 13 Nde w 'aye j j 

asu Jehova Zambe wôé na, Me maneya vaa biôme ya étyi nda jam, me veya fe bie mone Lévite, a ntabe, a monenyui, a nkus, aval ane ntîñetan ôse ô nga tiñeti ma : me nji tyame jame ya metiñe môé, nalé fe me nji vuane me : 14 me nji ke di jôme ya étê melu me nga yône mbim, nge kape jôme ya étê me to te mfuban ; me maneya vô'ôlô tysiñe Jehova Zambe wom ; me maneya bo mam mese ô nga tiñeti ma. 15 Fombô'ô si vôm ô to éto jôé é ne étyi, yôp étê, a botane bôte bôé Israël, a botane fe si ô nga ve bia, aval ane ô nga tiñeti beésa bangan, si menyañ a wôé bi alen.

16 Môse wu ñwô Jehova Zambe wôé a ve wo atiñe na, ô bo memvinda ma a minjôan : ajô te w'aye ba'ale bie a ba'ale bie a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse. 17 Wo ô maneya jô nya njôane môse wu na, Jehova a ne Zambe wôé, a na, w'aye wulu mezene mé, a ba'ale memvinda mé, a metiñe mé, a minjôane mié, a vô'ôlô tysiñe jé : 18 Jehova fe amaneya jô nya njôane môse wu na, wo ô ne ayoñ d'aye bo jôme jé émien, aval ane a nga tiñeti wo, a na, w'ayiane ba'ale metiñe mé mese ; 19 nde fe a ye bete wo yôp a dañe meyoñ mese a nga bo, mfa'a ya nkañan, a mfa'a ya jôé, a mfa'a ya duma ; nde fe na, w'aye bo ayoñ e ne étyi be Jehova Zambe wôé, aval ane a nga jô.

27 Ane Moïse ba bemvendé ya Israël be nga tiñeti bôt, a jô na, Ba'ala'ane metiñe mese m'atiñeti mia môse wu. 2 A ye bo na, môse mi a ye dañe Jourdain a ke si vôme Jehova Zambe wôé a ve wo, w'aye telé beta meko'o tetele, a kone me a ékon : 3 wôna w'aye tili me mejô mese ya atiñe di, éyoñ ô maneya dañ ; nde te w'aye ke nyine si Jehova Zambe wôé a ve wo, si menyañ a wôé bi alen, aval ane Jehova Zambe ya beéso bôé, a nga tiñeti wo. 4 A ye bo na, éyoñ mi maneya dañe Jourdain, mi aye telé meko'o mete nkôl, Ébal, mme m'atiñeti mia môse wu, a w'aye kone me a ékon. 5 Voôm ate w'aye lôñe Jehova Zambe wôé autel, autel mekok : w'aye bo te nambe me a évôle ya étyé. 6 W'aye lôñ autel ya Jehova Zambe wôé a meko'o me ne te mbaan ; nde w'aye ve Jehova Zambe wôé mimvean b'adi'i nduan étê yôp : 7 a w'aye tysiñe mimveane ya bo mvo'é, a di vôm ate, a w'aye vak asu Jehova Zambe wôé. 8 Nde fe w'aye tili mejô mese ya atiñe di meko'o yôp ne sañesañ.

9 Ane Moïse be beprêtre Belévite be nga kobô Israël ase, a jô na, Tabe' évô, a vô'ôlô, A Israël: Môse wu ô boy ayoñe Jehova Zambe wôé. 10 Ajô te w'aye ve tysiñe Jehova Zambe wôé mewôk, a bo metiñe mé a memvinda mé, mme m'atiñeti wo môse wu.

11 Ane Moïse a nga tua jô bôt mûs ôte ôbiene na, 12 Bana b'aye tabe nkôle Garizim a botane bôt, éyoñ mi maneya dañe Jourdain : Siméon, a Lévi, a Juda, a Issacar, a Joseph, a Benjamin. 13 Bana ke b'aye tabe nkôl Ébal a ve biyo'é : Ruben, Gad, a Aser, a Zabulon, Dan a Nephtali. 14 Nde Belévite b'aye yalan, a jô befam bese ya Israël tysiñe yôpe na,

15 Biyo'é a môt a bo ngunemelan é ne nkpwelan nge nyeman, mbia jôm be Jehova, ésaé ye mo me ntyetyeñ, a telé je asoé. A bôte bese b'aye yalan a jô na, Amen.

16 Biyo'é a nyô a biasé ésa wé nge nyia. A bôte bese b'aye jô na, Amen.

- 17 Biyo'é a môt a vaa ndem nné si ya môt ba nye be to. A bôte bese b'aye jô na Amen.
- 18 Biyo'é a nyô a yale ndindim ô li'i zen a ke feñ. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 19 Biyo'é a nyô a vite nya ntyi'ane mejôô ntabe, a monenyui, a nkus b'ayiane yen. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 20 Biyo'é a nyô a jô'ôbô a nga ésa, amu a maneya kuli éndelé ésa. A bôte bese b'aye jô na, amen.
- 21 Biyo'é a nyô a jô'ôbô avale tit éziñ ése. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 22 Biyo'é a nyô a jô'ôbô kale jó, ngon ésa, nge ngone nyia. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 23 Biyo'é a nyô a jô'ôbô ntyia minga. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 24 Biyo'é a nyô a bibi môt ba nye be to, asoé. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 25 Biyo'é a nyô a nyoñe tañe na a wôé môt a ne te étom. A bôte bese b'aye jô na, Amen.
- 26 Biyo'é a nyô a bo te yemete mejô ya atiñe di na, a bo me. A bôte bese b'aye jô na, Amen.

28 A ye bo na, nge w'ate tu'a vô'ôlô tysiñe Jehova Zambe wôé, a ve ngule ya bo metiñe mé mese m'atiñeti wo môse wu, Jehova Zambe wôé a ye bete wo yôp a dañe meyoñ mese ya si nyô: 2 a bibotane bina bise bi aye zu be wo, a koane wo, nge w'aye vô'ôlô tysiñe Jehova Zambe wôé. 3 Ebotan j'aye kui be wo nlam, a ébotan j'aye fe kui be wo afup. 4 Ebotan j'aye kui bibuma ya nyôle jôé, a bibuma ya si jôé, a bibuma ya biyeme biôé, mfôane ya binyaka bîoé, a bone ya mintômba miôé. 5 Ebotan j'aye kui nkoé wôé a mbe'e wôé w'atya'a bidi. 6 Ebotan j'aye kui be wo éyoñ w'anyin été, a ébotan j'aye fe kui be wo éyoñ wo kui atan.

7 Jehova a ye bo na, besiñe bôé b'akôlô si a wosane wo b'aye bôéban asu dôé: b'aye zu wosane wo zene jia, b'aye viane mate asu dôé mezene zañbwa. 8 Jehova a ye tiñeti wo ébotan menda vôm w'anaane bidi, a mam mese wo futi wo wôé été, a ye fe botane wo si Jehova Zambe wôé a ve wo. 9 Jehova a ye telé wo ô bo ayoñ e ne étyi be émien, aval ane a nga tiñeti wo ; nge w'aye ba'ale metiñe me Jehova Zambe wôé, a wulu mezene mé. 10 Nde meyoñe mese ya si nyô m'aye yene na ô nto nloene jôé Jehova; a m'aye ko wo woñ. 11 Jehova a ye jalé wo ne lut mfa'a ya bo wo mvaé, mfa'a bibuma ya nyôle jôé, a bibuma ya biyeme biôé, a bibuma ya si jôé, si Jehova a nga tiñeti beéso bôé na, a ye ve wo. 12 Jehova a ye kui wo mbamba jôme wé a ne édima, a ne na, yôp, a ve mveñe ya si jôé éyoñ mbu ya été, a botan ésaé ése ya mo môé: w'aye ve meyoñ abui bikôla, womien te nyoñ ékôla. 13 Jehova a ye bo wo nlô, sa njem: w'aye bo ve yôp, a w'aye bo si ; nge w'aye vô'ôlô metiñe me Jehova Zambe wôé, mme m'atiñeti wo môse wu, a ve ngule ya bo me, 14 a te yale feñ a li'i ajô da ya mejô m'atiñeti wo môse wu, mfa'a ya mbo nnôm, nge mfa'a ya mbo nga, mfa'a ya tôñe bezambe befe a bo be bisaé.

15 Ve a ye bo na, nge w'abo te vô'ôlô tyiñe Jehova Zambe wôé, a te ve ngule ya bo metiñé mé mese a memvinda mé m'atiñeti wo môse wu, wôna biyo'é bina bise bi aye zu be wo, a koane wo. 16 Biyo'é bi a ye kui be wo nlam, a biyo'é bi aye fe kui be wo afup. 17 Biyo'é bi a ye kui nkoé wôé a mbe'e wôé w'aty'a bidi. 18 Biyo'é bi a ye kui bibuma ya nyôle jôé, a bibuma ya si jôé, mfôane ya biyeme biôé, a bone ya mintômba miôé. 19 Biyo'é bi aye kui be wo éyoñ w'anyin été, a biyo'é bi a ye kui be wo éyoñ w'ake atan.

20 Jehova a ye lôme wo meta, ñwô'an ôson, a melep, mam mese w'afuti wo wôé été na w'aye bo, akekui w'aye jaaban, a ke fe kui w'aye ji'a jañ; amu abé ya mimbôane miôé, vôm ô nga li'i ma. 21 Jehova a ye tindi ébubua ôkon é kabeta'ane be wo, akekui a ye mane di'i wo mfa'a ya si, mfa'a w'ake nyin été na ô nyoñe je. 22 Jehova a ye lepe wo a ékôé, a ayoñe nyô, a mvusane nyô, a ayôñ ane nduan, a nkpwaté mekôn, a jôngô a mbun; bi aye tôñe wo akekui w'aye jañ. 23 Yôpe dôé e ne wo nlô yôp daye bo ane mvot, a si é ne wo mebo j'aye bo ane étyé. 24 Jehova a ye bo mveñé ya si jôé ve ndup a mbuluk: j'aye sise be wo é so'o yôp, akekui w'aye jaaban.

25 Jehova a ye bo na, ô bôéban asu besiñe bôé; w'aye kôlô si a ke wosane be zene jia, a w'aye viane mate be mezene zañbwa: a w'aye bebelan meyoñe mese ya si nyô étê. 26 Mbime wôé w'aye bo bidi ya anon ese ya yôp, a betite bese ya si nyô; môte ya so be momo. 27 Jehova a ye bibi wo a jote ye Égypte, a bitye, a bikôt, a mintyañ, mbie ô se ngule ya saéban. 28 Jehova a ye bibi wo a nso'an étyi, a ndim, a njañane fe'e nlem; 29 a w'aye ke w'abôp a zañe mûs, aval ane ndindim w'abôpe dibi étê, a mezene môé m'aye bo te ke ôsu mvaé: b'aye bo ve kpwe'ele wo a wôlé wo biôm melu mese, te ke môt a ye nyii wo. 30 W'aye tiñeti alu'u be minga, a môt mfe a ye viane bômbô nye: w'aye lôñ nda, a w'aye bo te tabe étê: w'aye bé afup mindik, a w'aye bo te di bibuma ya étê. 31 B'aye wôé nnôm ényaka wôé mise môé me lô, a w'aye bo te di jôme ya étê: b'aye wôlé éjakase jôé a ngu asu dôé, a b'aye bo te bulane wo je, mintômba miôé mi aye veeban besiñe bôé, te ke môt a ye nyii wo. 32 Bo be fam bôé a bengone bôé b'aye veeban ayoñ afe, a mise môé m'aye fombô, a ju'u yi be ngumba mûs: ngule ya wo wôé ve bo momo. 33 Ayoñ ô ne te yem d'aye di bibuma ya si jôé, a bisaé biôé bise ; melu mese w'aye yene ve ékpwe'ele a mfitan ; 34 nde te w'aye so' étyi amu mam mise môé m'aye yen. 35 Jehova a ye bibi wo a mbia ot(jot? T.O.M.) mfa'a ya meboñ, mfa'a ya mebo, nnye ô se ngule a saéban, ataté abo dôé si akekui abôdôn nlô dôé yôp.

36 Jehova a ye ke wo, a njô bôte wôé w'aye telé a jôô womien, mfa'a ya ayoñ ô nji tame yem, to womien to beéso bôé; vôm ate w'aye bo bezambe befe bisaé, ba ya bilé a mekok. 37 W'aye bo jôme ya semé, a nkana, a éfia b'atot, meyoñe mese étê vôm Jehova a ye ke wo. 38 W'aye ke afup ô be'e abui mvoñ, a w'aye kôane tyôtyoé; amu bitanda'a bi aye di je. 39 W'aye bé mefupe mindik a bale me, ve w'aye bo te nyu to vin, nge kôane bibuma ya étê; amu bikukum bi aye di bie. 40 W'aye bi bilé bi olive minné mi si miôé mise, ve w'aye bo te woban mbon ya étê ; amu élé jôé ya olive j'aye yoé bibuma. 41 W'aye biaé bo be fam a bo be binga, ve b'aye bo te bo émbôé; amu b'aye ke minkôm. 42 Bitanda'a bi aye nyoñe bilé biôé bise a bibuma ya si jôé. 43 Ntabe ô ne zañe jôé w'aye ke w'abete bete yôp a dañé wo ; a wo w'aye viane ke w'asise sise si. 44 Nnye a ye ve wo ékôla, a wo w'aye bo te kôlé nye: nnye a ye bo nlô, a wo w'aye bo njem. 45 Biyo'é bite bise bi aye kui be wo, a tôñe wo, a koane wo, akekui w'aye jañ; amu ô nga bo te vô'ôlô tyiñe Jehova Zambe wôé, mfa'a ya ba'ale metiñe mé a memvinda a nga tiñeti wo: 46 bi aye tabe mfa'a wôé ane ndem a jôme ya semé, a mfa'a ya mvoñe bôte jôé nnôm éto.

47 Vôm ô nji bo Jehova Zambe wôé ésaé a mevak, a wô'ô mvaé nlem, amu afo'o ya biôm bise; 48 ajô te w'aye viane bo besiñe bôé ésaé, ba Jehova a lôm be wo, ô wô'ô zaé, a évé, a tabe soé, a jeñe biôm bise: nnye ate aye beté wo éboñté étyé tyiñe yôp, akekui a ye mane jiane wo. 49 Jehova a ye so'o ayoñe ya wosane wo e so'o ôyap, e so'o susu'a a ya s (**si ? T.O.M.**) nyô, aval ane ndoé j'aye; ayoñ ete w'aye bo te wô'ô de nkobô; 50 ayoñ ete e ne ayo' asu, te semé nnôme môt, nge mvamane mongô, 51 nde d'aye di bibuma ya biyeme biôé, a bibuma ya si jôé, akekui w' aye jañ; nde fe d'aye bo te li'i wo fôn, mfefé vin, nge mbon, nge mfôane ya binyaka biôé, nge bone ya mintômba miôé, akekui b'aye tindi wo ô jañ. 52 B'aye dili wo bita mimbé mi aka'a miôé mise, akekui meka'a môé me ne nlônan ôyape yôp a ngu, mme ô nga buni, m'aye ku, si jôé ése; a b'aye dili wo bita mimbé mi aka'a miôé mise si jôé ése, nje Jehova Zambe wôé a veya wo. 53 W'aye di ébuma ya nyôle jôé womien, minsône ya bo be fam bôé a bengone bôé, mbe Jehova Zambe wôé a nga ve wo, amu ndilane ya bita a nju'u ya besiñe bôé b'andeñele wo. 54 Fam é ne be mia é ne nte'an, é dañe fe ébôbot, j'aye fombô monyañe wôé mbia be mis, a fombô fe minga wé a bô tôé jé, ba mebuka'a ya bone bê b'ali'i be nye mbia be mis; 55 ajô te a ye bene ve be minsône ya bone bê a ye di, amu jôm é nji fe beta li'i nye, amu ndilane ya bita a njuk, mbie besiñe bôé b'aye ndeñele wo mimbé mi aka'a miôé mise. 56 Minga a ne nte'an a ébôbot be mia, nyô a ne te ve'ele telé abo dé si amu nte'an a ébôbot, a ye fombô nnôme wé a bô tôé jé mbia be mis, a mona fame wé, a ngo jé, 57 a nkeñelé mone wé w'aso fandane mebo jé, a bone bê a ye biaé; amu a ye di be asoé vôm a jeñe biôm bise, amu ndilane ya bita a njuk, mbie besiñe bôé b'aye ndeñele wo mimbé mi aka'a miôé.

58 Nge w'aye bo te ve ngule ya bo mejô mese ya metiñe ma me ne ntilan kalate nyô, ane w'aye ko jôé di é ne étôtok a angôndo woñ, e ne na, **JEHOVA ZAMBE WOE**; 59 éyoñ Jehova a ye bo bibubua biôé jôme ya semé, a bibubua ya mvoñe bôte jôé, mbie bi ne beta bibubua, bi bi atabe ayap, a mbia be akon, mbe b'atabe fe ayap. 60 Nde fe a ye beta zu akone ya Égypte be wo, di ô nga ko wôñ; nde d'aye kabetane be wo. 61 Nalé fe ôkon ôse, a ébubua ése, é ne te ntilane kalate metiñe nyô, Jehova a ye zu bie be wo, akekui w'aye mane jañ. 62 Mi aye li'i tañe bôte tyôtyoé, vôm mi nga to abui ane ateté ya yôp; amu ô nji vô'ôlô tyiñe Jehova Zambe wôé. 63 A ye bo na, aval ane Jehova a nga va'a mia mfa'a ya bo mia mvaé, a fôlô mia, aval ete nde Jehova a ye va'a mia mfa'a ya tindi mia mi jañ, a jiane mia; nde b'aye té mia si mfa'a w'ake nyin été na, ô nyoñe je. 64 Jehova a ye tyamelane wo meyoñe mese été, ataté susu'a si jia akekui susu'a si fok; vôm ate w'aye bo bezambe befe bisaé, ba ô nji yem, to womien to beéso bôé, ba ya bilé a mekok. 65 Nlem w'aye bo te jô'ôbô wo si meyoñe mete été, a abo si dôé d'aye bo te yen awo'an : ve Jehova a ye ve wo vôm ate nleme ô fô'ôban, a mis me kele' m'adim, a nsisim ô kôtôk; 66 w'aye tabe ényiñe jôé biyebe nge w'ate nyiñ; w'aye ko woñ môse ba alu, a te ke tu'a tabe ényiñe jôé benya mebunu. 67 Mam me tyé w'aye jô na, Ngo'o nge ngô'é é nto! Mam me ngôé w'aye jô na, Ngo'o nge tyé é nto! Amu woñe ya nleme wôé w'aye ko woñ, a ñyenane ya mise môé w'aye yen. 68 Nde Jehova a ye beta ke wo Égypte bemiel été, zen me nga jô wo na, W'aye bo te beta yene je : vôm ate mi aye kuane miabebien mfa'a besiñe benan a bo belo be fam a belo be binga, a te ke môt a ye kuse mia.

29 Mejô ya élat Jehova a nga tiñeti Moïse na a bo bone be Israël si ya Moab, mme ma, te lañ élat a nga bo Horeb.

2 Ane Moïse nga loene Israël ase, a jô bôt na, Mi maneya yene mam mese Jehova a nga bo Pharaon si ya Égypte, mise menan me lô, a be bo bisaé bé bese, a si jé ése 3 beta meve'ele mise môé me nga yen, mendem, a bitua bi mam bete: 4 ve Jehova a nji ve mia nleme ya yem, a melo ya wôk, a zukui môse wu. 5 Ane me nga wulu mia mimbu mewôm menyin fé étê: mengômesane menan mi be'e me ne te ja ntuk a ékôndé jôé é ne wo abo é ne te nja ntuk. 6 Mi nji di fembé, nalé fe te nyu vin nge binyunyui bi ne ngu ; nde te mi a ye yeme na, ma me ne Jehova Zambe wônan. 7 Eyoñ mi nga kui vôme nyô, Sihon njô bôte ya Hesbon, a Og njô bôte ya Basan, be nga kôlô si a zu wosane bia, ane bi nga bôé be : 8 ane bi nga nyône si jap, a ve je Berubénite, a Begadite, a étun ayoñe Bemanassite, é bo ngape jap. 9 Ajô te mi ba'ale'e mejô ya élate ji, a bo fe me, nde te mam mese mi aye bo m'aye ke ôsu.

10 Môse wu mia bese mi atebe asu Jehova Zambe wônan; minlô mi bôte mienan, meyoñe menan, bemvendé benan, a bivete bienan, befam bese ya Israël, 11 ayôme bone denan, binga benan, a ntabe ô ne minkane miôé étê, ataté nyô a tya wo nja'a akekui nyô a lape wo mendim ; 12 nde te w'aye nyin élate ya Jehova Zambe wôé étê, a ngana a nga kan, mbie Jehova Zambe wôé a bo wo môse wu ; 13 nde te fe a ye telé wo môse wu ô bo ayoñe bôt be émien, a nnye a ye bo Zambe be wo, aval ane a nga kobô wo, avale fe ane a nga tiñeti beéso bôé, Abraham, a Isaac, a Jacob.

14 Nalé fe me nji bo élate ji a ngana nyô be mia étam, 15 ve be nyô a tele va môse wu nsamba wôngan asu Jehova Zambe wongan, nalé fe be nyô a ne te bo va môse wu nsamba wongan. 16 (amu mi ayem aval ane bi nga tabe si ya Égypte, avale fe ane bi nga zu lôte zañ meyoñ mi nga tulan été ; 17 a mi maneya yene mbia be biôm biap, bengunemelane bap, ba ya bilé a mekok, argent a or, be nga to be be) ; a za bo na fam éziñ j'aye bo be mia, nge minga, nge nda bôt, nge ayoñ, nyô nlem w'akôñelane môse wu a li'i Jehova Zambe wongan, a ke bo bezambe ya meyoñe mete bisaé ; a za bo fe na, ndi w'abiaé zoñ a ôveta ô bo zañe jenan ; 19 nde a ye bo na, éyoñ a wô'ô mejô ya biyo'é bite, a ye botan émien nleme été, a jô na, M'aye bi mvo'é, ja'an m'awulu ntipe ya nleme wom été, mfa'a ya jiane jôm é ne mendim nsamba ya jôm é ne nkôt. 20 Jehova a ye bo te jamé nye, ve éyoñ éte ayaa Jehova a abane dé bi aye kui ôtita ya ndamane môt ate, a biyo'é bise bi ne ntilane kalate nyô bi aye tabe be nye, a Jehova a ye tyame jôé dé mfa'a ya yôpe di si. 21 Nde Jehova a ye kandé nye meyoñe mese ya Israël été na, a tôban abé, aval ane biyo'é bise ya élat é ne ntilane kalate metiñe nyô me né.

22 Nde miaé bôt w'aye zu, bone benan b'aye kôlô si mvuse jenan, a fulane fe môt ya ayoñ afe a ye so si é ne ôyap, b'aye jô, éyoñ b'ayene bibubua ya si éte, a akon Jehova a nga ve je é kon ; 23 a yene fe na, si ya étè éte ése é ne souffre, a nku, a ñyoñan nduan, é ne fe te mbéan, te ke wum bibuma, a ejili'i te faa étè, aval ane njiane ya Sodome a Gomorrhe, Adma a Tseboïm, mbe Jehova a nga jian a ayaa, a ñwô'an abé : 24 meyoñe mete mese m'aye jô na, Amu jé Jehova a boy a si éte avale di ? ayoñe ya beta ayaa nyô d'asu'ulan aya ? 25 Eyoñ étè bôt b'aye jô na, Amu be nga li' élâte ya Jehova, Zambe ya beésa bap, nje a nga bo be éyoñ a nga soo be si ya Égypte, 26 ve viane ke bo bezambe befe bisaé, a kañe be, bezambe ya be nji yem, mbe fe a nji ve be : 27 ajô te ayaa Jehova e nga yôñ mfa'a ya si éte, a zu je biyo'é bise bi ne ntilane kalate nyô ; ane Jehova a nga lalé be si jap étè a ôlun, a ayok, a beta ayaa, a wua be si fe, aval ane e ne môse wu. 29 Biôm bi ne asoé bi ne biôme ya Jehova Zambe wongan ; ve biôm bi ne nkulan bi ne biôm biangan a bi ya bone bangang nnôm éto, nde te bi aye bo mejô mese ya metiñe ma.

30 A ye bo na, éyoñ mam mete mese me kuiya be wo, bibotan a biyo'é, mbie me teléya asu dôé, a w'aye simesane me meyoñe mese étè vôm Jehova Zambe wôé a titaneya wo, 2 a w'aye bulane be Jehova Zambe wôé, a ve tyiñe jé mewôk aval ane mam mese m'atiñeti wo môse wu me né, womien a bone bôé, a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse ; 3 éyoñ étè Jehova Zambe wôé a ye kôñelane éto jôé ya nkôm, a ko wo éngôngo, nde a ye beta bulana kôane wo mfa'a meyoñe mese, vôm Jehova Zambe wôé a nga tyamelane wo. 4 Nge biwua si bi bôte biôé bivo'o bi to mesusu'a ya yôp, Jehova Zambe wôé a ye kôane wo ô so vôm ate, a nyoñe fe wo ô so vôm ate : 5 a Jehova Zambe wôé a ye zu wo si beéso bôé be nga bili , a w'aye nyoñe je. Nde a ye bo wo mvaé, a fôlô wo a dañe beéso bôé. 6 Nde fe Jehova Zambe wôé a ye tyi' atyele ya nleme wôé, a nleme ya mvoñe bôte jôé na, ô nye'e Jehova Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse, ane w'aye nyiñ. 7 Nde Jehova Zambe wôé a ye futi biyo'é bite bise be besiñe bôé, a be ba b'avivni wo, be nga kpwe'ele wo. 8 Nalé w'aye bulan a ve tyiñe Jehova mewôk, a bo metiñe mé mese m'atiñeti wo môse wu. 9 Nde Jehova Zambe wôé a ye jalé wo ne lut mfa'a bisaé bise ya mo môé, mfa'a bibuma ya nyôle jôé, a bibuma ya biyeme biôé, a bibuma ya si jôé, mfa'a ya bo wo mvaé: amu Jehova a ye beta va'a wo mfa'a ya bo mvaé, aval ane a nga va'a beéso bôé; 10 nge w'aye ve tyiñe Jehova Zambe wôé mewôk, a ba'ala metiñe mé a memvinda me ne ntilane kalate metiñe nyô; nga w'aye kôñelane be Jehova Zambe wôé a nleme wôé ôse, a nsisime wôé ôse.

11 Amu atiñ m'atiñeti wo môse wuna di, e nji dañe bo wo ayaé, nalé fe e nji bo ôyap. 12 E nji bo yôp étè, ane w'aye jô na, Za a ye ke bia yôp étè, a zu bia de, a ve bia de bi wôk, nde te bi aye bo de ? 13 Nalé fe e nji bo mañe yat, ane w'aye jô na, Za a ye dañe bia mañ, a zu bia de a ve bia de bi wôk, nde te bi aye bo de ? 14 Ve ajô te e ne fo'o wo bebé, anyu dôé étè, a nleme wôé étè, nde te w'aye bo de.

15 Tame yen, môse wu me teléya wo ényiñ a mvaé, a awu a abé ; 16 vôm m'atiñeti wo môse wu na, ô nye'e Jehova Zambe wôé, mfa'a ya wulu mezene mé, a ba'ale metiñe mé a memvinda a minjôan, nde te w'aye nyiñ a fôé, a Jehova Zambe wôé a ye botane wo si w'ake nyin étè na w'anyoñe je. 17 Ve nge nleme wôé w'aye kôñelane zene fe, a ô bo te wôk, ve dubutane zene fe, a kañe bezambe befe, a bo be bisaé; 18 m'alepe mia môse wu na, mi aye fo'o jañ ; mi aye bo te tabe si étè melu abui, mfa'a w'adañe Jourdain na, ô ke nyin étè a nyoñe je. 19 M'aloene yôp a si bi bo bengaa ya bo'olô mia môse wu na, me teléya wo ényiñ a awu, ébotan a biyo'é : ajô te tobe' ényiñ, ndember w'aye nyiñ, womien a mvoñe bôte jôé ; 20 mfa'a ya nye'e Jehova Zambe wôé, a ve tyiñe jé mewôk, a kabetane be nye ; amu nnye ate a ne wo ényiñ, a nté ya melu môé ; nde te w'aye tabe si Jehova a nga tiñeti beéso bôé, Abraham, Issac, a Jacob, na, a ye ve be.

31 Ane Moïse a nga ke kate Isarël ase mejô mete. 2 Ane a nga jô be na, Môse wu me nto mimbu ntet a mewôm mebaé; me se ngule ya beta kui atan a zu étè; a Jehova a maneya jô me na, W'aye bo te dañe Jourdain nyô. 3 Jehova

Zambe wôé, nnye a ye dañê ôsu viôé; a ye jiane meyoñ mete asu dôé, a w'aye vambane me: nde Josué, nnye a ye dañ ôsu viôé, aval ane Jehova a nga jô. 4 Jehova a ye bo me aval ane a nga bo Sihon ba Og, bejô bôte ya Beamoréen, a si jap; mbe a nga jian. 5 Nde Jehova a ye ve mia me, a mi aye bo me aval ane a tiñ ese me nga tñeti mia e né. 6 Bo'o ngu, a ayo'o nlem, te ko woñ, nalé fe te fô'ôbane me: amu Jehova Zambe wôé, nnye ate a wulu nsamba wôé; a ye bo te jô'ê wo, nge li'i wo. 7 Ane Moïse nga loene Josué, a jô nye mise me Israël ase na, Bo'o ngu, a ayo'o nlem: amu w'aye ke a bôte ba si Jehova a nga tiñeti beésa bape na, aye ve be; a w'aye ve be je é bo ngape jap. 8 Jehova, nnye ate a wulu ôsu viôé; a ye tabe be wo, a ye bo te jô'ê wo, nge li'i wo: te ko woñ, nalé fe te fô'ôban.

9 Ane Moïse a nga tili metiñê mete, a ve me beprêtre bone be Lévi, be nga to be beke'e éwolo élâte ya Jehova, a bemvendé bese ya Israël. 10 Ane Moïse a nga ve be atiñ, ajô na, Mimbu mise zañbwa, éyoñ mimbu mite mi aye man, ngum éyoñê ya mbu njô'ane biôm, éyoñ fête ya bibem j'aye kpwan, 11 éyoñ Israël ase a zuya tebe asu Jehova Zambe wôé vôm émien a ye top, w'aye lañê metiñê melo me Israël ase. 12 Sula'ane bôt, befam a binga a ayôme bon, nalé fe ntabe wôé ô to mimbé mi aka'a miôé étê, nde te b'aye wôk, a ye'ê, ako Jehova Zambe wônane woñ, a ve ngule ya bo mejô mese ya atiñe di: 13 nde te fe bone bap, be nga to te yem b'aye wôk, a ye'ê ko Jehova Zambe wônan woñ, nté ôse mi aye tabe si vôm mi adañê Jourdain a ke nyoñê je.

14 Ane Jehova a nga jô Moïse na, Tame yen, melu w'ayiane wu me nga zu bebé: lo'ene Josué, mi ke liti menyô nda éndelé ya bisulan, ane m'aye lepe nye. Ane Moïse ba Josué be nge ke, a liti menyô nda éndelé ya bisulan. 15 Ane Jehova a nga yené mfa'a ya Nda Endelé a to nsum nkut étê: ane nsum nkut ôte ô nga tebe mbé ya Nda Endelé yôp. 16 Ane Jehova a nga jô Moïse na, Tame yen, w'aye bômbô vôm beéso bôé be bo; a bôte b'aye kôlô si, a bo bijabô ya tôñê zesé bezambe ya si éte, vôm b'ake tabe be be, a b'aye li'i ma, a tyam élâte jam me boyâ be be. 17 Môs ôte ayaâ dam d'aye yôñê be be, a m'aye li'i be, a m'aye solé be asu dam, nde b'aye diban, a mbia be mam abui a minjuk bi aye kui be be; nalé b'aye jô môs ôte na, Ke mbia be mam ma me kuiya be bia amu Zambe wongan a nji bo be bia? 18 Nde m'aye fo'o solé asu dam môs ôte amu mbia be mam mes b'aye mane bo, vôm be maneya kôñelan a tôñê bezambe befe. 19 Ajô te tila'ane jia ji ajô denan, ô ye'ele fe je bone be Israël: futi'i je menu map étê, nde te jia te j'aye bo ngaa wome ya bo'olô bone be Israël. 20 Amu éyoñ m'aye mane ke be si me nga tiñeti beésa bap, si menyañ a wôé bi alen, a b'aye di a jalé mebum, a vem ; éyoñ étê b'aye kôñelan mfa'a ya bezambe befe, a bo be bisaé, a biasé ma, a tyame fe élâte jam. 21 A ye bo na, éyoñ mbia be mam abui bi maneya kui be be, jia ji j'aye kañete mam asu dap aval ane ngaa; amu mvoñê bôte jap j'aye bo te vuane je menu map étê: amu m'ayem befe'e b'ave'e môse wu, éyoñ ete me ngenan te ke be si me nga tiñeti. 22 Nalé Moïse a nga tili jia éte môs ôte, a ye'ele je bone be Israël. 23 Ane a nga tu'a jô Josué mone Nun nya njôane na, Bo'o ngu, a ayo'o nlem; amu w'aye ke bone be israël si me nga tiñeti be: a m'aye tabe be wo.

24 A nga bo na, éyoñ Moïse a nga mane tili mejô ya metiñê mete kalate, akekui me nga man, 25 ane Moïse a nga tiñeti Belérite, ba be nga bo be beke'e éwolo élâte ya Jehova, a jô na, 26 Nyoñane kalate metiñê nyô, mi futi nye fefel éwolo élâte ya Jehova Zambe wônân, nde te a ye bo wo ngaa ya bo'olô wo vôm ate. 27 Amu m'ayem ane ô wô'ô ben njôan, a ntiye wôé: tama yenan, éyoñ mengenane me vee be mia môse wu, ve mi maneya bo mame ya ben njôane Jehova; ngumane ke éyoñ me wuya? 28 Sula'ane bemvendé ya meyoñê menan bese vôm me to, a bivete bienan, nde te m'aye kobô mejô ma melo map étê, a loene yôp a si bi bo bengaa ya bo'olô be. 29 Amu m'ayeme na, éyoñ me

wuya, mi aye ndamane miabebien nya ndamane, a yale feñ a li'i zen me nga mane tiñeti mia; nde abé d'aye tòbane mia melu m'aye su'ulan; amu mi aye bo jam e ne abé mise me Jehova, a soñe nye a yaa amu mimboane ya mo menan.

30 Ane Moïse a nga tote bifia ya jia jina melo me ngum nsamba ôse ya Israël, akekui bi nga man.

32 Ke'e melo, A yôp, wôna m'aye kobô;

Si é wô'ô fe mejô ya anyu dam.

2 Nye'elane wom w'aye toé aval ane mveñ

Nkobô wom w'aye kui aval ane élo'o j'akui,

Avale fe ane éfôp j'akui nte'an ôbut,

Aval ane nya mveñe a kui bilo'o yôp.

3 Amu m'aye kañete jôé Jehova :

Lita'ane na, Zambe wongan a ne anen.

4 Ako'o te, ésaé jóé ne nya zôsôô ;

Amu mezene mé mese m'atôñe nya ntyi'ane mejôô :

A ne Zambe ya zôsô a te mbia jam,

A ne nya ntyi'ane mam a zôsô.

5 Be nga bo nye zene ya éndaman,

Be nji ke bo bone bé, jam ete e nto éyeme jap;

Be ne mbia ékotekote miaé bôt.

6 Ye nalé mi abulane ya'ane Jehova,

A bôt mi ne mekut a te fek ?

Ye a nji bo éso wôé a nga kuse wo?

Nye a nga bo wo, a telé fe wo.

- 7 Simesa'ane melu ya kôa,
Fase'e mimbu ya miaé mi bôt abui;
Sili' éso, a ye liti wo,
Sili' bemvendé bôé, b'aye kate wo.
- 8 Eyoñ Nyô a Dañe Yôp a nga ve meyoñ mengape map,
Eyoñ a nga kandé bone be bôt,
A nga telé meyoñ minné
Aval ane tañe bone be Israël é né.
- 9 Amu ngape ya Jehova é ne bôte bé ;
Jacob a ne ngap asimba ya akape dé.
- 10 A nga koé nye nkôte si été,
Fute fé été vôm a ne ve miñyôn betit ;
A nga bômane nye ne kpwok, a nga kale nye,
A nga ba'ale nye ane nyia dise wé.
- 11 Aval ane ndôé j'ake j'afô'ô dumba'a dé,
A lebelan bone bé yôp,
A nga lamé mefape mé, a nga nyône be,
A nga be'e be mefape mé yôp.
- 12 Jehova étam a nga wulu nye,
Zambe ya ayoñ afe a nji bo nsamba wé.

- 13 A nga tindi nye a wulu mevôme ya si nyô me ne mimbetane yôp,
Ane a nga di bibuma ya afup ;
Ane a nga tindi fe nye a vili woé ô so' ako' été,
A mbon ô so' ayet ako' été ;

14 Elili'iti menyañ é so'o mbam binyaka a menyañ m'aso mbam mintômba,

A fulane mevoñe bone mintômba,

A beyôm mintômba ya mvoñe mintômba ya Basan, a bikela,

A fulane fe nlisi a dañ mvaé;

Nalé fe ô nga nyu vin é so'o metyi ya bibuma mindik

15 Ve Jeshurun a nga vem, a tyañete mebo:

O nto avem, ô maneya bo anen, ô nto ékôkon;

Eyoñ été a nga li' Zambe a nga bo nye,

A yen Ako'o ya nyiane wé tyôtyoé jam.

16 Be nga tindi nye a bo aban a bezambe a nji yem;

Be nga soñe nye a yaa a mbia be mam.

17 Be nga tyi'i mbia minsisim betit, mi nji bo Zambe,

A tyi'i fe bezambe be nji yem betit,

Mimfefé bezambe mi nga su'ulane kui,

Mmie beéso benan be nji ko woñ.

18 O ne te simesan Ako' e nga komone wo,

A ô maneya vuane Zambe a nga biaé wo.

19 Ane Jehova a nga yene jam ete, a vini be,

Amu nsôñan bo be fam bé a bengone bé be nga soñe nye.

20 Ane a nga jô na, M'aye solé be asu dam,

A m'aye yen ane b'aye su'ulan:

Amu be ne miaé bôt ô ne étua ézezam,

Be ne bon, zôsô a ne be momo.

21 Be nga tindi ma me bo aban a jôm é nji bo Zambe ;

Be nga soñe ma me yaa a bemomo be mam map :

Nde m'aye tindi be be bo aban a ba be nji bo bôt;

M'aye soñe be be yaa a ayoñ e ne akut.

22 Amu ayaa dam e maneya kôban nduan,

Nje j'ayoñ akekui édo'o Sheol si,

A di'i si nyô a bibuma ya été,

A tui mimbôka'a minkôl nduan.

23 M'aye vise be mam abé yôp ;

M'aye wua be mekoñe me élaé mam:

24 B'aye kôt a zaé, a di'iban a beta ayôñ

A mbia njañan;

M'aye lôme be mesôñe betit,

A fulane fe nsu bilôñelôñelane ya mbuluk.

25 Mfa'a ya atan nkpwaté mekôn w'aye li'i bôte bingôngo,

A mfa'a ya menda été, beta woñ

W'aye jian ndômane môt ba éndun ngon bebaane,

Nyañabé ba môt a ne nlô nyup bebaane.

26 Me nga jô na, M'aye tyamelane be ôyap,

M'aye bo na, bôt te fe simesane be;

27 Nge te me nga ko woñe na, jam ete ese e za soñe besiñe bap,

E za bo na, bôt b'atebe be ngame yat b'aye tyi'i ékotekot,

Be za jô na, wo wongan ô nto mbetane yôp,

A Jehova a nji bo jam ete se.

28 Amu be ne ayoñ e ne te mbôndane fek,

A fe' é nji bo be be.

29 Ngo'o nge be to ñyeman, ane be ne yem ajô di,

Ane be ne fas asu'ulane dap!

30 Môte wua a ne titane toyini bôt aya,

A bôte bebaé be ne tulu betoyini awôm fé aya ?

Nge te na, Ako'o dap e kuaneya be,

A Jehova a veya be mo map été?

31 Amu ako'o dap e nji bi aval ane Ako'o dangan

Ja'ane besiñe bangan bebien be to betyi'i mejô.

Ndiban akume dam été?

35 Akuna'a e ne jôme jam, a meya'ane ya mam,

Eyoñe ya abo dap d'aye sendé :

Amu môse ya nju'u wop ô nto bebé,

A mam m'aye kui be be m'aye zu avô.

36 Amu Jehova a ye tyi'i bôte bé mejô,

A jôban ajô bebo bisaé bé;

Eyoñ a yeneña na ngula jap é kôlôya,

A môt a nji fe li'i, to nyô a ne ndiban, to nyô a wulu zesé.

37 Nde a ye jô na, Bezambe bap be ne vé,

Akok, vôm be nga sobô été;

38 Mbe be nga di avoñe ya betit be nga tyik,

A nyu vin ya mimveane binyunyui miap?

Be tame kôlô si a volô mia,

Mbe be tame bo beba'ale benan.

39 Yenan éyoñé ji na, ma, mamien, me ne nye,

A Zambe mfe a nji bo nsamba wom :

Ma m'awôé, ma fe m'ave ényiñ;

Ma m'aba'é, ma fe m'ayete ;

Te ke môt a ne ngule ya vaa jôm mo mam.

40 Amu m'abete wo wom mfa'a ya yôp,

A jô na, Ane me vee nnôm éto.

41 Nge m'abañ ngemban nkpwaté mekône wom,

A wo wom w'abi ntyi'ané mam;

M'aye tune ba b'atebe me ngame yat,

A m'aye ya'ane ba b'asiñé ma.

42 M'aye bo na, mekoñé bilaé mam me so' a metyi,

A nkpwaté mekône wom w'aye di miñsôn;

Metyi mete me ne metyi ya ba be nga wôé a ma ya minkôm,

M'aso nlô bivete ya ngame yat.

43 Va'an, A mia meyoñ, mia be bôte bé:

Amu a ye kune metyi ya bebo bisaé bé,

A ve bôt be ne nye ngame yatmekuna'a,

A ye fe bo metuna'a ajô ya si jó, mfa'a ya bôte bé.

44 Ane Moïse a nga zu kobô mejô mese ya jia ete melo me bôt, émien, a Josué mone Nun. 45 Ane Moïse a nga sondô kobô Israël mejô mete mese; 46 ane a nga jô ba na, Va'ane minlem mfa'a ya mejô mese m'akañete mia môse wu, mme mi aye tiñeti bone benane na, be ba'ale mboane ya étê, me ne na, mejô mese ya metiñé ma. 47 Amu jam ete e nji bo mia zeso jam; amu na e ne mia ényiñ, nalé fe zene ya Jame ete nje mi aye tabe melu abui si étê, mfa'a mi adañé Jourdain a ke nyoñé je.

48 Ane Jehova a nga kobô Moïse mûs ôte ôbiene na, 49 Kôlô'ô si, ô ke nkô! Abarim wu, akekuí nkôle Nebo, ô ne si ya Moab, ñwô ô ne ndôba'ane a Jericho; a yene si ya Canaan, nje m'ave bone be Israël na, é bo jôme jap; 50 a wu fe

nkô mfa'a w'ake bet, a ke be bôte bôé, aval ane Aaron monyoñ a nga wu nkôle Hor, a ke be bôte bé: 51 amu mi nga tyam atiñe dam zañe ya bone be Israël mfa'a mendim me Meriba ya Kadès, fé ya Tsin; amu mi nji telé me étyi zañe ya bone be Israël. 52 Amu w'aye yene si é ne wo ôsu; ve w'aye bo te ke wôé a nyine si m'ave bone be Israël.

33

Mbotan Moïse môte ya Zambe a nga botane bone be Israël te na a za wo'ok, ñwô ôte wu. 2 Ane a nga jô na,

Jehova a nga so Sinaï,

A kôlô si mfa'a ya Séir a zu be be,

A nga faé mfa'a ya nkôle Paran,

A nga so vôm mewôm betoyini ya bôt be ne étyi be to :

Atiñe ya nduan e nga to mbo nnôme wé ajô dap.

3 Ya, a nye'e bôt;

Bôte bê bese be ne étyi be ne wo wôé étê:

Be nga tabe si mebo môé;

Mô ase a ye nyoñe jôm mfaa'a ya mejô môé.

4 Moïse a nga tiñeti bia atiñ,

Ngap mfa'a ya nsamba ya Jacob.

5 A nga to njô bôt Jeshurun,

Eyoñ monlô mi bôt mi nga sulan,

Meyoñe mese ya Israël nsamba wua.

6 Ruben a nyiñik, a bo te wu;

Nalé fe bôte bê be bo'o te bo tyôtyoé.

7 Jina nje nje é ne ébotane ya Juda: ane a nga jô na,

A Jehova, wô'ô tysiñe ya Juda,

- A zu nye bôte bé été.
A nga suñ a mo mé ajô dé émien;
A wo w'aye bo mvolô ya wosane besiñe bé.
- 8   Mfa'a ya Lévi a nga jô na,
Thumin a Urim wôé bi ne zôsôa môte wôé,
Nyô ô nga ve'ele mfa'a ya Massa,
Nyô mia nye mi nga suñ mfa'a ya mendim me Meriba;
- 9   Nyô a nga jô ajô ésa wé, a ajô nyia wé na, Me nji yene nye;
Nalé fe a nji meme bobenyañe bé,
Nge yeme bone bé émien:
Amu be ba'alaya njôane wôé
A ba'ale élâte jôé.
- 10   B'aye ye'ele Jacob minjôane miôé,
A ye'ele fe Israël metiñe môé:
B'aye telé encens asu dôé,
A betit be ne mimvean b'adi'i nduan mingum autel wôé yôp.
- 11   A Jehova, bota'ane biôme bié,
A kañese ésaé ya mo mé:
Ji'i mengeteñ ya ba b'akôlô si a wosane nye,
A ba b'asiñe nye, be bo te fe beta kôlô si.
- 12   Mfa'a ya Benjamin a nga jô na,
Nyô Jehova a nye'e a te tabe mvo'é fefele je;
A buti nye nté môs ôse,
Nnye a tabe nye meteta.

13 Mfa'a ya Joseph a nga jô na,

Si jó é bo' ébotan be Jehova,

Amu bidima bi biôme, amu élok,

A amu édo'o j'ayatebe si,

14 A amu bidima bi biôme ya bibuma bi jôp,

A amu bidima bi biôme ya ñyaéane bengon

15 A amu bidima bi bôme ya bone minkôle ya nnôm éto,

16 A amu bidima bi biôme ya si nyô a afo'o ya ét  ,

A mbamba nkombane ya nyô a nga to mon ézi'ili él   ét  .

Ebotan éte é za'a nlô Joseph,

A ab  b  n nlô ya nyô a nga kandane bobenya  n b  .

17 J  m j'atat   bial   mbam binyaka w  , ejjin nje é ne j  m j  ;

A minla'a mi   mi ne minla'a mi nyat:

Mmie a ye tindi mie meyo  n mese, ja'ane mesusu'a ya si nyô:

Mbe be ne mew  m betoyini ya Éphra  m,

Mbe be ne betoyini ya Manass  .

18 Mfa'a ya Zabulon a nga jô na,

Va'ak, A Zabulon, nkuan w'akui atan;

A wo, A Issacar, menda bindel   m    e t  t  ,

19 B'aye loene meyo  n mfa'a ya nk  ;

V  m ate b'aye tyi'i mimveane ya z  s  :

Amu b'aye vili afo'o ya ma  n,

A akum e sol   nsele'  t  .

20 Mfa'a Gad a nga jô na,

Ebotan a nyô a nene Gad:

A to aval ane ngal ñbwéñbwem,

A nyape wo, ya, abôb[^]pne ya nlô.

21 Nny fe a nga ve émien ngape ya ôsu,

Amu vôm ate ngape ya mve metiñ é nga naaban;

A nga zu nsamba ya minlô mi bôt;

Nnye a nga bo zôsô ya Jehova,

A minjôane mié mfa'a ya Israël.

22 Mfa'a ya Dan a nga jô na,

Dan a ne mone ñbeñbwem, nye ate a yôô a so'o Basan.

23 Mfa'a ya Nephthali a nga jô na,

Wo Nephthali, njalan a mvam ne lut,

A njalan a ébotane ya Jehova,

Bii' mfa'a jôp d'atôô, a sud.

24 Mfa'a ya Aser a nga jô na,

Aser a bo' ébotan ya bon;

Bobenyañe bé be kañese'e fe nye,

Nnye fe a dubu' abo dé mbon ét  .

25 Minfeta'a miôé mi aye bo étyé a mvot;

Aval ane melu môé me né, aval ete fe ngule jôé j'aye bo.

26 Môt a nji bo aval ane Zambe, A Jeshurun,

Nnye a ke a wulu a bete'e yôp mfa'a ya volô wo,

A wulu yôp ét   a zôsô w  .

27 A Zambe ya nnôm éto a ne éto jôé ya tabe,

A mo me ya mulu mese me ne wo si.

Ane a nga tindi besiñ ôsu viôé,

A jô na, Ji'an.

28 Nde Israël a to mvo'é,

Anjeñé Jacob e to étam,

Si ya fôn a mféfé vin été

Ya, yôpe dé d'atôlô élok.

29 Meva'a me nto be wo, A Israël:

Za a ne aval ane wo, bôt Jehova a nga nyii,

Ebene ya mvolane wôé,

A nkpwaté mekône ya duma dôé !

Besiñé bôé b'aye suu bebiene si a wô'ô wo;

A wo ye tibi bito biape ya bikôndô'ô yôp.

34 Ane Moïse a nga kôlô minje'ese ya Moab, a bet a ke nkôle Nebo, abôbône Pisga, nnye a ne ndôba'ane a Jericho.

Ane Jehova a nga liti nye si se ya Galaad, akekui Dan, 2 a Nephthali ase, a si Ephraïm a Manassé, a si se ya Juda, akekui mañ me ya mvus, 3 a si ya Sud, a Nje'ese ya mbi'ili Jericho nlam melen, akekui Tsaor. 4 Ane Jehova a nga jô nye na, Nyina é ne si me nga tiñeti Abraham, a Isaac, a Jacob na, M'aye ve je mvoñe bôte jôé: me veya wo ngule ya yene je a mise môé, ve w'aye bo te dañé wôé. 5 Nalé ate Moïse mbo ésaé Jehova a nga wu wôé si ya Moab, aval ane njôane Jehova ô nga to. 6 Ane a nga jame nye mbi'ili été si ya Moab ndôba'ane a Beth-Peor: ver. te ke môt a yeme soñé jé azukui môse wu. 7 Moïse a mbe mimbu ntet a mewôm mebaé éyoñ a nga wu: mise mé me nji bo bijujuk, nge ngule ya nyôle jé é tame tek. 8 Ane bone be Israël be nga yi Moïse minje'ese ya Moab tañé elu mewôm mela: nalé melu ya du be nga yi Moïse me nga man.

9 Ane Josué mone Nun a nga jaé nleme ya ñyeman ne lut ! amu Moïse a nga mane beté nye mo: ane bone be Israël be nga vô'ôlô nye, a bo ane Jehova a nga tiñeti Moïse. 10 Nkulu mejô a nji fe beta kôlô si Israël a to aval ane Moïse, nyô Jehova a nga yem mesu mesu me lôan, 11 mfa'a ya mendem mese a bitua bi mam, mbie Jehova a nga

lôme nye a ke bo si ya Égypte, be Pharaon, a be bebo bisaé bé bese, a mfa'a ya si jé ése, 12 a mfa'a ya wo ô ne éwôlô ôse, a mfa'a ya beta angôndô ase, mbie Moïse a nga bo mise me Israël ase.

THEOPHILE OYONO MEYE

MEYE